Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 575 — ՇԱԲԱԹ 30 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1885 (Ն. Տ.) 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1885 — 5 ՊԷՊԻ ԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1303

40 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԵՎ ԱՐԻ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

غازتى اداره‌سى

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY
Karakeuy, Dérmen Han

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	200
» »	Վեցամսեայ	»	100
» »	Եռամսեայ	»	50
Գաւառաց »	եւ տեղական		
	Թղթատարով տարեկան	»	240
Գաւառաց համար եւ տեղական			
	Թղթատարով վեցամսեայ	»	120
Օտար երկիրներ, տարեկան		Ֆրանկ	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Գաւառ դրկուած յայտագրոյց համար ուղարկուած ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեան դրկուած նամակ կամ գրութիւն եւ չտրուիր։

ՏՈՒՆՈՒՄԸ ՈՒՆԻ ԿԸՆԴՈՒՆՈՒԻՆ
ԻՍԴԵՐՆ ԷՃԷՆԻ
Գալաթա-Պերա-Էյոյ, Տէրէրմն-խան

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՈՒՐԲԱԹ, 29 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԻՐՄԱՆԻԱ

Ամբէլացոց մասին է Մանդալէ. — Պիրման Ազգայնոց վիճակը. — Մանդալէի ըմբոստը — Թիպօ Թագաւորին հեղափոխարարի եղողները «Թայմս»ի Դիմակցին հետ.

(ԹԱՅՄԶԻՆ ՅԱՏՈՒԿ ԹՂԹԱԿՑԷՆ)

ՄԱՆՏԱԼԷ, 28 Նոյմ.

Անգլ. Նաւատորմն այսր հասաւ այս առաւօտ։ Մեր քաղաքական գործակալ Սլէյտըն գնդապետն անմիջապէս նամակ մը ղրկելով Պիրմանիոյ Նախարարապետին, պահանջեց Թիպօ Թագաւորին անձատուութիւնը։ Գեղին եղերեց վրայ խռնուած էին Պիրմանը, որք մեր գալուստն անտարբերութեամբ դիտելու երեւոյթ ունէին, բայց շատ փափաքող էին որ իբրեւ գործաւոր կամ բեռնակիր աշխատցնէին զիրենք։ Մի քանի ժամեր անցան, և պատասխան չգալով, անգլօ-հնդիկ զօրքերը ցամաք ելան, և 3 թեւով քալեցին արքայական պալատան վրայ, որ գետէն 3 մղոնի չափ հեռի է։ Զօրքերն իբր 1 ½ ժամ քալելով հասան պալատան դուռներն և ներս մտան առանց դիմադրութեան։ Պալատը քառակուսի բերդ մ'է, որոյ ամեն մէկ երեսը 1 ½ մղոն երկայնութիւն ունի։ Փոսեր և պատնէշներ կը պաշտպանեն զայն։ Շէնքը բոլանդակ Պիրմանիոյ գլխաւոր բերդն ու զինարանն է։ Քաղաքին մէջ պարունակեալ քաղաք մ'է ինքնին, իրեն յատուկ քանի մը հազար բնակչօք։ Այս մեծ քառակուսի իւր մէջ ուրիշ պարիսպներ ունի քառակուսի, և ամենէն ներսի քառակուսւոյն մէջ կը բնակի Թագաւորն, և հոն են տէրութեան գանձարանը, զինարանն և կառավարական գլխաւոր գրասենեակը։ Սլէյտըն գնդապետը զօրքէն առաջ անցնելով մտաւ պալատն և ընդունուեցաւ Թիպօ Թագաւորէն, որոյ քով էին իւր զօրքն և նախարարներէն երեքը։ Թիպօ կուլար և կը գոչար վախէն։ Առաջին անգամն էր որ Եւրոպացի մը կը ներկայանար Պիրմանիոյ Թագաւորի մը՝ առանց ոտքը մերկացնելու և խոնարհելու։

Թագաւորն յառաջագոյն ճանչած էր զգնդապետ Սլէյտըն խօսքն անոր ուղղելով, ըսաւ. «Այժմն ինչ վերջացած է. «իմ նախարարք դէշ խորհուրդ տուեր «են ինձ. ամեն ինչ կը թողում ձեզ, «Սլէյտըն. կը յուսամ որ կեանքիս կը «խնայէք։ Թող կուտամ որ կառավա«րէք իմ երկիրս։ Եթէ չեմ կրնար մը«նալ պալատան մէջ, փոքրիկ տուն մը «տուէք ինձ ի Մանդալէ։»

Գնդապետը պատասխանեց թէ ինքը Թագաւորն ի Մանդալէ թողու արտօնութիւն չունի, բայց իւր կենաց պիտի խնայուի։ «Ուրեմն ի՞նչ ընեմ», հարցուց Թագաւորը։ Գնդապետը պատասխանեց թէ Թագաւորին նկատմամբ վերջնական որոշումն Հնդկաստանի Փոխարքային պիտի տայ։ ուստի խորհուրդ տուաւ որ կալկաթա երթայ և իւր դատը փաստաբանէ Ն. Վսեժութեան առջեւ։

Թիպօ խնդրեց որ իւր քնատնիքէ չքաշուի, և իւր նախարարներէ մի քանին իրեն հետ Հնդկաստան տանի։ Գնդապետը պատասխանեց որ եթէ նախարարք ընկերանան Թագաւորին, անհնար է կառավարել զՊիրմանիա։

Թիպօ յանիծամ ըսաւ թէ իւր կին յղի է, և աղաչեց որ զօրքերը նոյն օր չմտնեն ներքին պալատը, զի ժամանակի կը կարօտի իւր ընտանեաց տեղափոխման համար։ Գնդապետն հաւանեցաւ առ այս, և պահապանք դրուեցան ներքին պալատն չուրջն։

Անգլիացիք մեծ ակնակալութիւնք եւ ուզամիտներք գտան պալատան մէջ։ Պիրմանիոյ գլխաւոր նախարարք, գործաւորի կերպարան մտած, փորձեցին գիշերայն փախչիլ պալատէն։ բայց ճանչուելով բռնուեցան, և ետ դրկուեցան ներքին պալատ։

Թիպօ Թագաւորն ա՛նչափ վախցած էր Անգլիացւոց Մանդալէ մտնելէն և իւր հպատակաց դայրոյթէն, որ թէեւ ուզած էր բայց չէր համարձակած պալատէն դուրս ելնել, նաւատորմին մէջ զանոնք դիմաւորելու։

* * *

Հետեւեալ օրն անգլ. նոր կիսաբժին մը ցամաք ելնելով, պալատան վրայ քալեց, իրեն հետ ունենալով Բրէնտերիկսդ զօրավարն, ընդհանուր հրամատար։ Թագաւորը զօրավարին անձնատուր եղաւ իւր պալատան մէջ, շրջապատեալ իւր նախարարներով։ Աղաչեց որ Սլէյտըն գնդապետն իրեն հետ դալ կալզադ, և իրեն ալ մէկ օր եւս պայմանաժամ տրուի։ Բրէնտերիկսդ զօրավարը դայս մերժեց, և պահանջեց որ Թագաւորն անմիջապէս ճամբայ ելնէ իւր երկու կիներով և զաւակներով։ Ցայնժամ Թագաւորն անգլ. զօրաց պահպանութեամբ տարուեցաւ գետեղերքն, և շոգենաւ դրուելով Հնդկաստան ղրկուեցաւ։

* *

ՄԱՆՏԱԼԷ, 29 Նոյմ.

Այսօր երկար և հետաքրքրաշարժ խօսակցութիւն մ'ունեցայ Թիպօ Թագաւորին հետ։ Անոր քով էին Թագուհին Սուբեալադ, սորա քոյրը, Մայր-Թագուհին և Թագաւորին քոյրը։ Սլէյդըն գնդապետը դիս ներկայացուց Թարգմանի մը միջոցաւ։ Մեք ոտքի վրայ կը կենայինք, մինչ Թագաւորն և իւրայինք նստեր էին։ Սուբեալադ Թագուհին Թագաւորին քովը բազմած, ուշադրութեամբ կը հետեւէր խօսակցութեան, և երբեմն խօսքի կը խառնուէր։ Թիպօ յաղթանդամ և բառնուէր։ Թիպօ յաղթանդամ և բառնալով, ըսաւ.

«Ընկե՛ անոր թէ առջի օրն ես 300 «աղախին ունէի։ Երեկ միայն 16 հատ «մնացեր էին իմ մօտ։ Մեզ երկու «զաւակ ունինք կենդանի, եւ երեք «զաւակ թաղած ենք պալատան հիւ«սիսային պարիսպին մէջ։»

Թիպօ, խօսքը չարունակելով, ըսաւ. «Թող Սլէյտըն կառավարէ երկիրս հինգ «տարուց պայմանաժամով։ Երբ գործե«րը կարգի դնէ, ես կը վերադառնամ «երկիրս, եւ այնուհետեւ Սլէյտընի «փոխարէն համբաւատ կը կառավարեմ։ «Սլէյտըն ծանօթ է ինձ իմ տղայու«թենէս ի վեր, և մեծ վստահութիւն «ունիմ նորա վրայ, ինչպէս ամեն Անգ«լիացւոյ վրայ։

«Դուք Անգլիացիքդ կը կարծէք թէ «ես բորոտ ազգականներս մի առ մի ըս«պանած եմ, և անագորոյն բարբա«րոս մ'եմ։ Բայց այնպէս չէ։ Ես ինքս «պահպանութեան ներքեւ էի, երբ նո«քա սպաննեցան։ Եթէ դիս ալ սպան«նէին, պատճառ չէ՞ր Թագ«ւորը (Հայրը) մեռնելէն առաջ ըսաւ «Թագուհւոյն թէ ես հանգարտ տր«ղայ մ'եմ։ Քուրմերն ալ ատոդերը ղրկ«եցին, և իմ անունս առաջին երես«Թագաւորութեանս առաջին 7 ամսոց «մէջ բանի խառնել չէին տար զիս։ Ո՛չ «իսկ թագադրութիւնս կատարել տր«ուին, և կը շարունակէի Ֆուիրեի քուր«մին հագուստը կրեր։ Հրամայեցի որ «ազգականներս չսպաննուին, այլ բան«տարկուին, որպէս զի խռովութիւն «չծագի երկրին մէջ։ Անկողնոյս մէջ կը «քնանայի երբ զանոնք սպաննելու հր«ամանն տուին նախարարքս։

«Ցեղս ուզեմ ամոց, նախարար Եէնուդ «Մէնկեի, որ արքայազուն իշխաններն «սպաննած էր, փոքրեց և զիս սպան«նել։ Անգլիացիք գիտեն շատ բան զոր «ես ըրի, այլ ո՛չինչ որ իմ ետեւս տե«ղի կ'ունենար։ Ես պալատէս դուրս «չելայ երբեք։

«Ի՞ուզեմ որ Անգլիացիք գիտնան «թէ ես արբեցող չեմ։ Ես կրօնասէր «Պուտտայական եմ։ Ահա թողուցի «բոլոր արքունի գոհարեղէններս, և «ապահով եմ թէ Անգլիացիք, որք մեծ «ժողովուրդ մ'են, չպիտի հակառակին «որ իրբեւ Թագաւոր պահեմ սա մատ«նիս, (դայս ըսելով ցուցուց սքանչելի «մատնի մը,) և կինս ալ պահէ իւր գո«հարեղէնները, » (ցուցնելով Թագուհւոյն ադամանդեայ մատնեակը)։

Սլէյտըն գնդապետը պատասխանեց. «Ցաւակոտ չունիմ թէ Անգլիացիք բը«նաւ չեն ուզեր զրկել զձեզ այդ գո«հարներէ»։

Թիպօ խնդրեց ինձմէ որ վերադառնամ երբ Բրէնտերիկսդ զօրավարն այդ իրեն. զի կը փափաքի որ անկ«ցիցի ժողովուրդն իմանայ ինչ որ տեղի կ'ունենայ։

* * *

Թագաւորին մայրաքաղաքէն մեկնած օրը քանի մը հարիւր Պիրմանիացիներ Բարեգործական Ընկերութեան, որ սլաւական մասնախառնմբք այնպիսի չարագոյժ համբաւ մը ստացած են յերբոպա, Այս մեծ Ընկերութիւն Պալքանեան խնդրոյն առթիւ նիստ մ'բրած էր արդէն. բայց այս գիշեր ալ նորա անդամք մեծ ժողովի կազմեցին Բէգերսպուրկի քաղաքային պաշտօնատան մէջ։ Վերջին պատերազմէն ի վեր, յորժամ Պուլկարաց ազատագրութեան համար այս Ընկերութիւն մեծ յուզում հանեց, սլաւական դատին համար աւելի եռանդալից ցոյց մը տեղի չէր ունեցած երբեք։

Ներկայ երեւելի Սլաւասիրաց մէջ կային Արքեպիսկոպոս Բալլատոս Ղազանու, Զօրավար Տուրնօվօ, Կոմս Իկնադիեֆ, Զօրավարք Զերնայէֆ, Տանտրվիլ, և այլք։ Ունկնդիրք նստելու տեղ չէին թողած սրահին մէջ, և երգեցիկ խումբ մ'ալ կար։ Արքեպիսկոպոսին աղօթքէն յետոյ, Տուրնօվօ ճառախօսեց հատ մ'առատասանեա. որ յաճախ ընդհատեցաւ եռանդագին ծափահարութեամբ, մանաւանդ երբ Այսդէֆանոսի Դաշնագիրը կը յիշէր։ և Կոմս Իկնադիեֆ ոտք ելնելով խոնարհութիւն ըրաւ ի պատասխան ջերմ ծափահարութեանց և «Կեցցէ»ներու, որով կ'ողջունուէր իւր անուան յիշատակութիւնը։ Ճառին նպատակն էր բացատրել Ընկերութեան ձեռք առած միջոցներն, որ կարմիր Խաչի Ընկերութեան հետ համախորհուրդ նը-պաստ պիտի ղրկէ Սերպիոյ և Պուլկարիոյ վիրաւորելոց և հիւանդաց։ Բայց զօրավարը շատ մը քաղաքական ակնարկութիւններ ալ ըրաւ, մանաւանդ յարձակումներ Աւստրիոյ դէմ՝ զՍերպիա պատերազմի դրդելուն համար և պարաւադիր խօսքեր ընդհանրապէս Սլաւներու թշնամեաց վրայ։ Հանդիսապէս կարդացուեցաւ Վեհ. Կայսեր շնորհաւորութիւնը պուլկար բանակին և անոնց ռուս հրամանատարներուն ուղղեալ, և այս առթիւ երգուեցաւ Կայսերական երգն, ջերմ ծափահարութեամբ։ Ի վերջ բանին, Տուրնօվօ զօրավարն յայտարարեց թէ, միշտ ջերմ «Կեցցէ»ներու մէջ, թէ բոլոր Ռուսք պատրաստ են՝ Զարին առաջին հրաւէրին վրայ՝ գումարիլ նորա շուրջ, և իրենց կեանքն ու ինչք զոհել Սլաւաց սուրբ դատին համար։ Նոքին երգեր երգուեցան, և ուրիշ հայրենասիրական և սլաւասիրական ճառեր արտասանուեցան։

Պուլկար ուսանողներու խումբ մը Մոսքուայէ ճամբայ ելաւ Պուլկարիա երթալու եւ ազգային բանակին մէջ մտնելու համար։ Ռուս ուսանողներ գունդագունդ դիմեցին այս առթիւ երկաթուղւոյ կայարանն, իրենց համակրանքն յայտնելու համար պուլկար ուսանողաց, և երգեցին պուլկարական և ռուսական ազգային երգեր։ Վերջապէս, սլաւական աշխարհին մէջ ընդհանուր գրգռութիւն մը սկսած է, և կրնայ ծանր հետեւանքներ ունենալ։

Թագաւորն ի Մանդալէ թողու արտօնութիւն չունի, բայց իւր կենաց պիտի խնայուի։ «Ուրեմն ի՞նչ ընեմ», հարցուց Թագաւորը։ Գնդապետը պատասխանեց թէ Թագաւորին նկատմամբ վերջնական որոշումն Հնդկաստանի Փոխարքային պիտի տայ։ ուստի խորհուրդ տուաւ որ կալկաթա երթայ և իւր դատը փաստաբանէ Ն. Վսեժութեան առջեւ։

Թիպօ խնդրեց որ իւր քնատնիքէ չքաշուի, և իւր նախարարներէ մի քանին իրեն հետ Հնդկաստան տանի։ Գնդապետը պատասխանեց որ եթէ նախարարք ընկերանան Թագաւորին, անհնար է կառավարել զՊիրմանիա։

Թիպօ յանիծամ ըսաւ թէ իւր կին յղի է, և աղաչեց որ զօրքերը նոյն օր չմտնեն ներքին պալատը, զի ժամանակի կը կարօտի իւր ընտանեաց տեղափոխման համար։ Գնդապետն հաւանեցաւ առ այս, և պահապանք դրուեցան ներքին պալատն չուրջն։

Անգլիացիք մեծ ակնակալութիւնք եւ ուզամիտներք գտան պալատան մէջ։

Պիրմանիոյ գլխաւոր նախարարք, գործաւորի կերպարան մտած, փորձեցին գիշերայն փախչիլ պալատէն։ բայց ճանչուելով բռնուեցան, և ետ դրկուեցան ներքին պալատ։

Թիպօ Թագաւորն ա՛նչափ վախցած էր Անգլիացւոց Մանդալէ մտնելէն և իւր հպատակաց դայրոյթէն, որ թէեւ ուզած էր բայց չէր համարձակած պալատէն դուրս ելնել, նաւատորմին մէջ զանոնք դիմաւորելու։

* * *

Հետեւեալ օրն անգլ. նոր կիսաբժին մը ցամաք ելնելով, պալատան վրայ քալեց, իրեն հետ ունենալով Բրէնտերիկսդ զօրավարն, ընդհանուր հրամատար։ Թագաւորը զօրավարին անձնատուր եղաւ իւր պալատան մէջ, շրջապատեալ իւր նախարարներով։ Աղաչեց որ Սլէյտըն գնդապետն իրեն հետ դալ Կալկադ, և իրեն ալ մէկ օր եւս պայմանաժամ տրուի։ Բրէնտերիկսդ զօրավարը դայս մերժեց, և պահանջեց որ Թագաւորն անմիջապէս ճամբայ ելնէ իւր երկու կիներով և զաւակներով։ Ցայնժամ Թագաւորն անգլ. զօրաց պահպանութեամբ տարուեցաւ գետեղերքն, և շոգենաւ դրուելով Հնդկաստան ղրկուեցաւ։

* *

ՄԱՆՏԱԼԷ, 29 Նոյմ.

Այսօր երկար և հետաքրքրաշարժ խօսակցութիւն մ'ունեցայ Թիպօ Թագաւորին հետ։ Անոր քով էին Թագուհին Սուբեալադ, սորա քոյրը, Մայր-Թագուհին և Թագաւորին քոյրը։ Սլէյդըն գնդապետը դիս ներկայացուց Թարգմանի մը միջոցաւ։ Մեք ոտքի վրայ կը կենայինք, մինչ Թագաւորն և իւրայինք նստեր էին։ Սուբեալադ Թագուհին Թագաւորին քովը բազմած, ուշադրութեամբ կը հետեւէր խօսակցութեան, և երբեմն խօսքի կը խառնուէր։ Թիպօ յաղթանդամ և բառնուելով, ըսաւ.

«Ընկե՛ անոր թէ առջի օրն ես 300 «աղախին ունէի։ Երեկ միայն 16 հատ «մնացեր էին իմ մօտ։ Մեզ երկու «զաւակ ունինք կենդանի, եւ երեք «զաւակ թաղած ենք պալատան հիւ«սիսային պարիսպին մէջ։»

Թիպօ, խօսքը չարունակելով, ըսաւ. «Թող Սլէյտըն կառավարէ երկիրս հինգ «տարուց պայմանաժամով։ Երբ գործե«րը կարգի դնէ, ես կը վերադառնամ «երկիրս, եւ այնուհետեւ Սլէյտընի «փոխարէն համբաւատ կը կառավարեմ։ «Սլէյտըն ծանօթ է ինձ իմ տղայու«թենէս ի վեր, և մեծ վստահութիւն «ունիմ նորա վրայ, ինչպէս ամեն Անգ«լիացւոյ վրայ։

«Դուք Անգլիացիքդ կը կարծէք թէ «ես բորոտ ազգականներս մի առ մի ըս«պանած եմ, և անագորոյն բարբա«րոս մ'եմ։ Բայց այնպէս չէ։ Ես ինքս «պահպանութեան ներքեւ էի, երբ նո«քա սպաննեցան։ Եթէ դիս ալ սպան«նէին, պատճառ չէ՞ր Թագ«ւորը (Հայրը) մեռնելէն առաջ ըսաւ «Թագուհւոյն թէ ես հանգարտ տր«ղայ մ'եմ։ Քուրմերն ալ ատոդերը ղրկ«եցին, և իմ անունս առաջին երես«Թագաւորութեանս առաջին 7 ամսոց «մէջ բանի խառնել չէին տար զիս։ Ո՛չ «իսկ թագադրութիւնս կատարել տր«ուին, և կը շարունակէի Ֆուիրեի քուր«մին հագուստը կրեր։ Հրամայեցի որ «ազգականներս չսպաննուին, այլ բան«տարկուին, որպէս զի խռովութիւն «չծագի երկրին մէջ։ Անկողնոյս մէջ կը «քնանայի երբ զանոնք սպաննելու հր«ամանն տուին նախարարքս։

«Ցեղս ուզեմ ամոց, նախարար Եէնուդ «Մէնկեի, որ արքայազուն իշխաններն «սպաննած էր, փորձեց և զիս սպան«նել։ Անգլիացիք գիտեն շատ բան զոր «ես ըրի, այլ ո՛չինչ որ իմ ետեւս տե«ղի կ'ունենար։ Ես պալատէս դուրս «չելայ երբեք։

«Ի՞ուզեմ որ Անգլիացիք գիտնան «թէ ես արբեցող չեմ։ Ես կրօնասէր «Պուտտայական եմ։ Ահա թողուցի «բոլոր արքունի գոհարեղէններս, և «ապահով եմ թէ Անգլիացիք, որք մեծ «ժողովուրդ մ'են, չպիտի հակառակին «որ իրբեւ Թագաւոր պահեմ սա մատ«նիս, (դայս ըսելով ցուցուց սքանչելի «մատնի մը,) և կինս ալ պահէ իւր գո«հարեղէնները, » (ցուցնելով Թագուհւոյն ադամանդեայ մատնեակը)։

Սլէյտըն գնդապետը պատասխանեց. «Ցաւակոտ չունիմ թէ Անգլիացիք բը«նաւ չեն ուզեր զրկել զձեզ այդ գո«հարներէ»։

Թիպօ խնդրեց ինձմէ որ վերադառնամ երբ Բրէնտերիկսդ զօրավարն այդ իրեն. զի կը փափաքի որ անկ«ցիցի ժողովուրդն իմանայ ինչ որ տեղի կ'ունենայ։

* * *

Թագաւորին մայրաքաղաքէն մեկնած օրը քանի մը հարիւր Պիրմանիացիներ

ՌՈՒՍԻԱ
ԵՒ ՊԱԼՔԱՆԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԲԵՌԵՐՊՈՒՐԳ, 5 դեկտ.

Ռուս մամուլը սատակապէս կը հարուածէ աւստրիական աշխարհակալութիւնն ի Պալքանս, և միայն այս նշան կը ցուցնէ, (կ'ըսէ Թայմսին Թղթակիցը,) թէ Ռուսիոյ և Աւստրիոյ յարաբերութիւնք յոյժ ձգտեալ են, թէեւ պաշտօնապէս հակառակը կ'ըսուի։

Հոգ պատճառող երեւոյթ մ'է որ Ռուսիոյ մէջ սլաւական յուզումը նորէն սկսած է Պալքանեան խնդրոյն առթիւ, չնորհիւ կարծեաց յեղաշրջման զոր յառաջ բերին պուլկարական յաղթութիւնք, յեղաշրջում զոր ճանչցին բարձրագոյն ակումներն իսկ, ինչպէս երեւցաւ Զարին Եւրոպէն ղրկով գովեստ կը կարդար Պուլկարներուն։

Ռուսիոյ Կարմիր Խաչի Ընկերութիւնը փութոյ պնդութեամբ կ'աշխատի գրամ նիւթ և բժիշկ ղրկել պատերազմի գաշտը։ Պատրաստ բոլոր դեղրամն, իբր 80,000 ռուպլ, անմիջապէս ղրկուեցաւ։ Նաեւ 12 բժիշկներ և 22 Գթութեան քոյրեր կը ղրկուին։ Կարելի չէ մոռնալ թէ այս մարդասիրական ձեւոյ ներքեւ Ռուսիոյ Կարմիր Խաչի Ընկերութիւնն ի՜նչ մեծ գեր խաղաց 1876ին, և ո՛րչափ նպաստեց թուրքռուս պատերազմին պայմանաւ։

Բայց ամենէն կարեւոր նշանն ժամանակայ է գործունէութիւն Սլաւասիրաց Բարեգործական Ընկերութեան, որ սլաւական մասնախառնմբք այնպիսի չարագոյժ համբաւ մը ստացած են յերբոպա։ Այս մեծ Ընկերութիւն Պալքանեան խնդրոյն առթիւ նիստ մ'բրած էր արդէն. բայց այս գիշեր ալ նորա անդամք մեծ ժողովի կազմեցին Բէգերսպուրկի քաղաքային պաշտօնատան մէջ։ Վերջին պատերազմէն ի վեր, յորժամ Պուլկարաց ազատագրութեան համար այս Ընկերութիւն մեծ յուզում հանեց, սլաւական դատին համար աւելի եռանդալից ցոյց մը տեղի չէր ունեցած երբեք։

Ներկայ երեւելի Սլաւասիրաց մէջ կային Արքեպիսկոպոս Բալլատոս Ղազանու, Զօրավար Տուրնօվօ, Կոմս Իկնադիեֆ, Զօրավարք Զերնայէֆ, Տանտրվիլ, և այլք։ Ունկնդիրք նստելու տեղ չէին թողած սրահին մէջ, և երգեցիկ խումբ մ'ալ կար։ Արքեպիսկոպոսին աղօթքէն յետոյ, Տուրնօվօ ճառախօսեց հատ մ'առատասանեա. որ յաճախ ընդհատեցաւ եռանդագին ծափահարութեամբ, մանաւանդ երբ Այսդէֆանոսի Դաշնագիրը կը յիշէր։ և Կոմս Իկնադիեֆ ոտք ելնելով խոնարհութիւն ըրաւ ի պատասխան ջերմ ծափահարութեանց և «Կեցցէ»ներու, որով կ'ողջունուէր իւր անուան յիշատակութիւնը։ Ճառին նպատակն էր բացատրել Ընկերութեան ձեռք առած միջոցներն, որ կարմիր Խաչի Ընկերութեան հետ համախորհուրդ նը-պաստ պիտի ղրկէ Սերպիոյ և Պուլկարիոյ վիրաւորելոց և հիւանդաց։ Բայց զօրավարը շատ մը քաղաքական ակնարկութիւններ ալ ըրաւ, մանաւանդ յարձակումներ Աւստրիոյ դէմ՝ զՍերպիա պատերազմի դրդելուն համար և պարաւադիր խօսքեր ընդհանրապէս Սլաւներու թշնամեաց վրայ։ Հանդիսապէս կարդացուեցաւ Վեհ. Կայսեր շնորհաւորութիւնը պուլկար բանակին և անոնց ռուս հրամանատարներուն ուղղեալ, և այս առթիւ երգուեցաւ Կայսերական երգն, ջերմ ծափահարութեամբ։ Ի վերջ բանին, Տուրնօվօ զօրավարն յայտարարեց թէ, միշտ ջերմ «Կեցցէ» ներու մէջ, թէ բոլոր Ռուսք պատրաստ են՝ Զարին առաջին հրաւէրին վրայ՝ գումարիլ նորա շուրջ, և իրենց կեանքն ու ինչք զոհել Սլաւաց սուրբ դատին համար։ Նոքին երգեր երգուեցան, և ուրիշ հայրենասիրական և սլաւասիրական ճառեր արտասանուեցան։

Պուլկար ուսանողներու խումբ մը Մոսքուայէ ճամբայ ելաւ Պուլկարիա երթալու եւ ազգային բանակին մէջ մտնելու համար։ Ռուս ուսանողներ գունդագունդ դիմեցին այս առթիւ երկաթուղւոյ կայարանն, իրենց համակրանքն յայտնելու համար պուլկար ուսանողաց, և երգեցին պուլկարական և ռուսական ազգային երգեր։ Վերջապէս, սլաւական աշխարհին մէջ ընդհանուր գրգռութիւն մը սկսած է, և կրնայ ծանր հետեւանքներ ունենալ։

—=45=—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԵՔԻ

ՅՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԿՈՊԷ

ԶԻԿ-ԶԱԿ
ԿԱՄ
ԿԵՌ-ԲՈՒԹԱՄԱՏ

Է.

Եւ դու, ինչ վիճակի մէջ ես Պուլվար Վոլթէրի հետ։

—Միշտ նոյն վիճակի մէջ։ Ամեն օր կ'երթամ, և չորս անգամի վրայ մէկ անգամ կ'ընդունուիմ... երբոր տեղն ազատ է։

—Եւ չես վհատիր, կ'երեւի թէ լաւ բռնուած ես։

—Դեռ այսօր երդում ըրի որ այլ ևս չերթամ բայց վաղը դարձեալ պիտի երթամ... չեմ կրնար ընդդիմանալ։ Դու չես հասկնար զայս, վասն զի լրջաբար սիրած չես երբէք։

—Ո՛չ, բայց եթէ հանդիպէի այդ դըժբաղդութեան, չէի կրնար անսուազդութեան մէջ մնալ։ Դո՛նէ կ'ուզէի ճանչել հակառակորդս և բացատրութիւն պահանջել, վասն զի, վերջապէս, ծաղրաշարժ դերմը կը խաղաս դու այս միջոցիս։ Ինչո՞ւ այդ պարոնին ճանաչ չես սպասեր Պուլվարին վրայ. ինչո՞ւ չես մօտենար անոր համարձակապէս, քանի որ քաջութիւն չունիս ստիպելու զորիորդ Մոնխթրոյ, որպէս զի ըսէ քեզ թէ ո՛վ է այդ մարդ։

—Երեկ ըսաւ։ Անունը Պ. տը Մընէսթրոյ է եղեր։

—Անունէն չենք կրնար բան մ'իմանալ։ Ինչպէս ճանչեր է զայն։

—Կ'երեւի թէ ծառայութիւն մ'ըրեր է իրեն։ Հանկարծ ինձ թէ իւր հարն սպանողը գտնելու խօսք տուած է։

—Վարպետորդի մ'է, որ հարստութեան հոտ առնելով կը ջանայ այդ աղջկան աչքը մտնել և սիրոյը գրաւել, որպէս զի ամուսնութեան առնու։ Պէտք չէ հանդուրժես որ բընտնի այնպիսի մարդէ մը, որ իւր տակին միայն աչք ունի։ Ինչո՞ւ հօրդ չես խնդիր զայս։ Թէ և պաշտօնական խնամակալը չէ, բայց անոր հարստութիւն ինք կը յանձնանէ, և գո՛նէ խորհուրդ տալու իրաւունք ունի։ Թող երթայ տեսնէ զաղջիին և պահանջէ որ իրեն ներկայացնէ զայդ Պ. տը Մընէսթրոյ։ Երբոր հանկնաս այդ անձին ո՛վ և ի՞նչպէս մարդ լինելն, քայտժամ կը խորհես պէտք եղածն։ Ամուսնութեան ա՛ռ կամ մի՛ առնուր, քու դիտնալու բանդ է, բայց նախ գտեր մաքրէ։

—Իրաւունք ունիս, վաղ առաւօտ տեսնեմ հայրս։ Բացարձակապէս դէմ չէ իմ ամուսնանալու դիտաւորութեանս, զոր գուշակած է, բայց մայրս խօսքն իսկ չուզեր լսել։

—Կը հասկնամ զայդ։ Բայց ըսածիս պէս ըրէ։ Ես ալ իմ կողմէ տեղեկութիւն կ'ըստանամ, և երկուքս միանգամայն աշխատելով, վերջապէս կ'իմանանք ձեր հակառակորդին ո՛վ լինելն և ի՞նչպէս յարաբերութիւն կապած լինելն օրիորդ Մոնխթրոյի հետ։

Տե՛ս, Թէրիվիից վերցուց պանքան և կը մեկնի՝ ձեռքն ոսկի և արծաթ դրամներով լի։ Վաղը պիտի պատմեմ զայ կ իմ Հունգարուհւոյս։ Ա՛ռ այժմ եկ պատոյտ մ'ընենք կառքով Շանզ-Էլիզէի մէջ, որպէս զի գազարիաներդ լուսաւորուին։

Ը.

Մինչ Պ. Ֆրէսնէ ուրախ կեանք կ'անցուներ սուտ կոմսուհւոյն հետ և ժորժ տը Մընէսթրոյ ալ Քամիլ Մոնիթրոյի սիրոյը դրաւելու կ'ջանար, Բուրաբիէ և որդին կը տառապէին հեռի Պուլվար Վոլթէրէն և առաւել հեռի Մոզար փողոցէն։

Մեռած չէին, ինչպէս որ Քամիլ կարծած էր բաւական թեթեւութեամբ, ոչ ալ գնացած Զիկ-Զակի հետ միացած էին, ինչպէս կը հաստատէր Պ. տը Մընէսթրոյ առանց ապացոյց մ'ունենալու։

Ամենատխուր տեղ մն կը բնակէին սակայն, և չէին գիտեր թէ ինչպէս գնացեր կամ տարուեր էին անդ, թէեւ շատ լաւ կը յիշէին իրենց անկումն և անկէ առջի դէպքերը։

Առաւել կամ նուազ երկար նուազուկ մ'դնին ուշաբերեր էին վատատկաբեկ, ճմլուած, ցնտաքնեալ, բայց ողջ և խոր մութի մէջ։

Իրենց ոտները պաղ գետնի մը վրայ կը կոխէին, ձեռներնին ալ երկնցնելով խնամ պատի մը կը դպչէին, և գլխուներն վրայ լուսոյ ամենափոքր նշոյլ մը չէին տեսներ։

Ամեն պարագաներէ կը հասկցուէր թէ թէ կենդանւոյն թաղուած էին անդ և նոմեռնելու դատապարտուած։

Հայր և որդի, տխուր մտածութիւններ ընելէ յետոյ, ուզեր էին պտրտիլ, նկուղին մէջ, ուր ընկած էին սխալմամբ։

Առանց լոյսի դիւրին բան չէր պտրտիլ, բայց խարխափելով հասկցան որ անճոռնի ներքնուղի մ'էր, այնչափ ցած որ Բուրաբիէ՝ ձեռքը վեր վերցնելով՝ կրնար դպչիլ կամարին։ Մինչև ո՛ւր կ'երթար այդ ներքնուղի, անհնարին էր գիտնալ ուստի, հայր և որդի կանգ առին՝ առանց ծայրը գտնալու։

Սակայն ստուգեցին որ ունայն չ'ր։ Երկու կողմն տակառներ չարուած էին, և նիւթեր, որոց ինչ լինելը չկրցին ի սկզբանէ ճշդել չոչափմամբ։

Տարակոյս չէր մնար, որ գամփռին եւ տեւէնեներանցը մտած ժամանակ ընկած տեղերին այն չէր, վասն զի մեծ եօթն տակառի խորութիւն ունեցող տեղ մ'ընկնելով զդայազուրկ չէին կրնար լինիլ։ Ուստի աւելի խոր տեղ մը վերցուած և հոն փոխադրուած էին անդադար վիճակի մէջ, որպէս զի՝ անդ փակուած՝ սովամահ մեռնէին։

Զիկ-Զակ և իւր հանախոն Ամանուա միայն կրնային երեւակայել այս սոսկալի կատանք, և աներկրայ լինելով որ իրենց զոհերը չէին կրնար պրծիլ, զանոնք սպաննելու աշխատութիւնը չէին յանձն առած։

Բուրաբիէ անշուշտ չէր լսած Իւկոլէնի պատմութիւն, որ իւր զաւկներն ուտելու հարկադրուեր էր. բայց կը հասկնար իւր և որդւոյն սարսափելի վիճակն, և դատապէս կը զղջար, որ օրիորդ Մոնխթրոյի ծառայելու համար այնպիսի ձախող ձեռնարկի մէջ նետուած էր։

Սա միայն յոյսը կը մնար իրեն, թէ օրիորդ Մոնխթրոյ հոգնցրած լինէր կարմիր տան մէջ գտարանելու ոճրագործներուն ձեռքէն, և ասպիսանութեան պահակներու հետ վերադառնալով աղաղէր զկրենք գտնելի ծուղակին մէջէն։

Բայց այդ ենթադրական աղատութիւն կրն

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԼԻԱՍԲԷՐԻ

Շամը չէրիֆատ պուլունան մէ պէլ իմայ պուլունարրլաճագ օյան հէր սընքի ասպիրի չահանէ իչուն պին իւչ եիւզ պիր սէնէսի քեանունի էվէլինին պէշլինճի կիւնինտէն պին իւչ եիւզ իքի սէնէսի հապիրանը նիհայէթինէ գառար չէհրի պլթը պին քիլէտէն տօպուզ պին քիլէլ գառար լիւզումի պուլունան հընթաւան Հավանի հընթանին պէհէր քիլէսի գէրդ վէ ձիարի հքնթանին օյնուզ պէշ զուրուչա թալպի էօհտէսինտէ օրուսդունատա, իմայա թալիպ օյնարրին չէրիֆիֆին անդամագ վէ թէնզիլի ֆիեաթ իլլէմէք իւզրէ լէվազիմաթը ուժումիչ տարիբէսինէ կէլմէլերի իլան օլունար։

28 Թշրին Սանի 1885

2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԼԻԱՍԲԷՐԻ

Շամը չէրիֆատ պուլունան ասաքիրի չահանէ իչուն պին իւչ եիւզ պիր սէնէսի քեանունի սանի իպթիտասընտան իմթիպարէն պիր սէնէլիք լիւզումի պուլունան ֆասուլեանը պէհէր գէյեսի ֆիւզ վէ պէօհրիսէնէին ալմմըշ փորտան օրատա թալիպի էօհտէսինտէ օյնարրին շէրաչէֆինի անդամագ վէ թէնզիլի ֆիյաթ իլլէմէք իւզրէ լավազիմաթը ուժումիչ տարիբէսինէ կէլմէլերի իլան օլունար։

28 Թշրին Սանի 1885

2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԼԻԱՍԲԷՐԻ

Եէրլի գէրդիմը քէչի գէրը։
Գէյեսի ճէտիա ալթը պին։
Պէհէր գէյեսի ճէտիսի սէքիզէր դրուչա։
Տապաղ քէչի գէրը։ գէյեսի ճէտիա տեօրթ պին։
Պէհէր գէյեսի ճէտիսի պէշէր դրուչա։
Իզմիր օրդանը գէյեսի ճէտիսի պէշ պին։
Պէհէր ատէտի տեօրթ զրուչ օթուզ ֆանդան։
Մութագ անպարը իչին իթիխազ օլունան նիհայէտլէրինէ վէ չուրութը մուգարրիրլէսինէ թէնթիգէն միպպանա օլունմագ իւզրէ մեկզելի միւնագասա գօնուլան պպատէ մուրագգամ իւչ գաղէմ եչեա ֆիյաթը մուրագգամլէրի իլէ թալիպլէրին էօհտէսինտէ օլուպ քեանունի էվվէլը բումինին իքինճի վազար իրթէսի կիւնինէ գառար պէհէր կիւն միւնագասասը պկ ֆիթրա մեգքիր կիւնտէ գարարը գարթիլէրի վէրիլիճէկկինտէն իթա իթմէկէ թալիպ՝ վէ իչինճի սալը կիւնի եիւզտէ պէշ թէնզիլնէ բաղլը պուլունանդարքն մագամը Մեբասկէրիլէվալմաթը ուժումիչ տարիբէսինէ կէլմէլերի իլան օլունար։

27 Թշրին Էվվել 1885

3—3

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

Կը վաճառէ ամեն տեսակ ընտիր թէյեր, Ամեն յանձնարարք որ դիմեն Թահմիզ փողոց Թիւ 70 (Մբարը Զարշըի կից, ապրիւրին վերի կողմը) դռան պիտի լինին իրենց սացած թէյերուն թէ տեսակէն և թէ գնէն։

ՍԵՂԱՆԻ ԲՄՊԵԼԻ

ՑԱՐԴԵԼԻ ՀԱՏՈՒ ԳԷՐՄԱՆԻ

Նման «Շարթէօղ» ի գինւոյն, ախորժահամ և լոյսի առողջարար բմպելի մէջ և մեծապէս կը դիւրանէ մարսողութիւնը։

Գլխաւորապէս կը գտնուի Գ. Պէրլէն եղբարց քով, Դալաթիա, Սիրէ Ֆրանսէզ։

Le Papier JOB — a obtenu 41 méd. 10 ordres, 8 dipl. d'honneur et mis à fois hors concours. JEAN BARDOU ne fabrique que cette marque protégée par 53 jugements et arrêts et signe Jean Bardou

Nul doute que dans un temps très prochain tous fumeurs de cigarettes ne fassent usage que de ce papier seul bon !! — La fabrication du JOB occupe plus de 300 ouvriers. — Maison fondée en 1840. —

EXPLOITATION GÉNÉRALE A TOULOUSE.

Demander le Cahier chez tous les Débitants de Tabac.

ԴԵՂԱՐԱՆ ՆՕՐՄԱԼ

ՀԱՄԲԻԿ ԷՄԻՐԶԷԵԱՆ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՄԱՀՄՈՒԻՏ

ԴԱՄԲԱՐԱԿԵՆ ՃԻՇԴ ԴԷՄԸ

Տէօրթէօր Կրէկուան որ 15 տարիներէ ի վեր Բարիզի հիւանդանոցաց մէջ իւր բժշկական արհեստը խիստ ճարտարութեամբ ի գործ դնելէ յետոյ ի Պոլիս հաստատուած է, ամեն տեսակ հիւանդներ կընդունի ամեն օր մինչեւ կէս օր, և Կիրակի օրեր ԶՐԻ պիտի ընդունի կրցած հիւանդները։

Տէօրթէօր Յոսէֆեանն, մասնագէտ Սատամբոսի և Աղեաց հիւանդութեանց, ինչպէս նաեւ Միջային գործարանաց և Գաղտիկական ախտի, պիտի ընդունի իրեն դիմող հիւանդները Զորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը ժամ 7էն մինչեւ 9։

Հանրահռչակ և ճարտար ուժիլ բրժշկ մը պիտի ընդունի ԶՐԻՆԱԲՈՐ իրեն դիմող ամեն հիւանդներ ամեն օր ժամը 9 էն 11։

Ցաճախորդք խիստ գոհ պիտի մնան թէ վերոյիշեալ մեծանուն բժիշկներէն և թէ Դեղարանէն, ուր կը գտնուին ոչ միայն Եւրոպայէն բերուած դեղեր և գործիքներ, այլ մեծ խնամով կը պատրաստուին բոլոր դեղերը։

Խիստ աժան դներ

ՀԱՆՐԱՁՐԱՅԻՆ ՀԱՅՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

VICHY

ՎԻՇԻ

Վաշտրենի, Փուլլ 8, Պուլվար Մէնմարթր։

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒՈՒԹ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վաշտրենի Փարիզ, 8, Պուլվար Մէնմարթր

PASTILLES DIGESTIVES. — Այս շաքարները Վիշիի մէջ պատրաստուած են Զերմուկներէն եկած աղով, ախորժահամ են և ապահով դարման մէն դիւրամարսութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS. — Այն անձանց համար որք չեն կրնար գալ Վիշի երթալ։

Կեղծէն զգուշանալու համար, սոյն դեղերու և չիշերուն վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրոշմը։ Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր դեղագործաց քով։

ՄԱԶԻ ՆԵՐԿ

Լաւագոյն տեսակը կը ծախսի Ս. Մ Լինսեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Գալաթիա Բէրչէմլէ բաղաքի մօտ Եէնի ճամիի դրան կից։

Վերոյիշեալ Ներկի գործածութեան եղանակը շատ դիւրին, արդիւնքը վայրկենական ու խիստ գոհացուցիչ եւ գոյնը մընայուն ու բոլորովին բնական է։ Գնողները կը վայելեն թէ ուրիշ ներկերու անմաքրութենէն ու ոմանց խակ գաբշելի հոտէն ձանձրացած ըլլալով, սկսած են գործածել այս ներկը որով շատ գոհ եղած ու նեղութենէ ազատած են, ուստի ոչ մէկ ներկ ասոր պատուականութեանը կը հաւասարի։ Ներկի կարօտութիւն ունեցողները թող հաճին փորձել։ Կը ներկէ սեւ կամ շագանագոյն, մորթը չաղտոտեր ա՛ Ֆասակար նիւթը չպարունակեր։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ

1886

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՓԵՐՊԷՌ ԱՔՔ. ՀԻՄԱՆԴԱՆՈՅԻ

Գին 3 Ղրուշ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գ. ՊԱՂՏՍԱՐԵԱՆ (ՏՐԱՄՄՈՒՆԸ)

ՊԱՐԱՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Օրացոյց եւ Գուշակութիւնք օդոյ։ — Տարեգրութիւն Ինն դարու և Գահակալութեանց Վեհափառաց։ — Ցանկ Օսմ. Սուլթանաց։ — Աւագանի Կայսրութեան Նպաստաւոր։ — Նախարարք Բ. Դրան։ — Մեծ պատուոյանարք մայրաքաղաքին։ — Հրամանատարք բանակաց։ — Կուսակալք՝ Եւրոպական, Ասիական և Աֆրիկեան հոգեւոր։ — Առաջնորդներ նահանգք։ — Ցառուակ կոստվարեալ երկիրք։ — Պատրիարքներք և Ազգապետք։ — Օսմանեան դեսպանք։ — Դեսպանք և Հիւպատոսք օտար Տէրութեանց ի Կ. Պոլիս։ — Վիճակագրութիւն Թուրքիոյ։ — Հայոց գաւառներ և պաշտօնեայք Օսմանեան Տէրութեան։ — Հայրապետութիւն Հայոց։ — Կեդրոնական Վարչութիւն Հայոց Թուրքիոյ։ — Ազգային Ընդհանուր ժողով։ — Առաջնորդական վիճակք Պատրիարքութեան Կ. Պոլսոյ։ — Վիճակք Նրուսաղէմայ, Կիլիկիոյ, Աղթամարայ եւ։ — Մայրավանք։ — Վանորայք։ — Վիճակագրութիւն Կ. Պոլսոյ թաղօրէից։ — Բարեգործական և կրթական հաստատութիւնք։ — Վիճակք և վանք ի Ռուսաստան, ի Պարսկաստան և ի Հնդկաստան։ — Հայապգի աստիճանաւորք եւ պաշտօնեայք Ռուսական, Պարսկական և այլ և այլ Տէրութեանց։ — Հռոմկական հայ հասարակութիւն։ — Գաստուք Պետական վարժարանաց։ — Բժիշկք քաղաքական և դիպուորդական։ — Թատրանք Օսմանեան և օտար դասարանաց։ — Որոնոստոյէաք։ — Լրագիրք եւ պարբերական հրատարակութիւնք զանազան տեղեաց։ — Պարզաւորմամբ օրացոյց։ — Վիճակագրական ցուցակք հանգոյն պետութեանց։ — Ծանուցմունք։

Կեդրոնատեղին է տպագրական Գրատունը, Կ. Պոլիս, Ցակրեան Խան թիւ 14։

ԾԱՆՕԹ. — Այս պարտական պաքքուրինանն որ 300 էջերանոց հատոր է՝ նախորդ տարիներէ աւելի ընդարձակ և լիքին ՀԷՇՄԱՐԻՏԱՆ պէտք է խրիմնարանով ճոխացնէլ, ասանց գինը յաւելման։

ՆԻՔՕՍԻՏ, ԴԵՂԹԱՓ ԸՆԴԴԷՄ ԾԽԱԽՈՏԻ

ԸՆՏԱՆԵԱՅ ԵՒ ԱՐՀԵՒՈՏՅՑ ՀԱՄԱՐ

ՍԻՆԿԷՐ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՄԻԱՅՆ

ԴՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԵԹԵՐԱՆՈՅՆԵՐԸ

THE SINGER MFG. CO. N. Y. TRADE MARK

Գալաթիա, Կալաձի խան, 2
Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90
Բերա, Մեծ փողոց, 208

Նեբիլյոյան Թարգման համար
Կ. ՆԻԵՏԼԻՆԿԷՐ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԻՆ

Ամեն ճշմարիտ մեքենայ կը կրէ թեւին վրայ Singer Manufacturing Company և վրան, Գործարանին նշանը։

ԶՐԻ ԱՇԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆ—ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՃԼՆԵՐԸ

ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ ՄԱԲՈՒՐ ԽՈՑԾԴԱՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՇՆՉՈՒԵԼՈՎ ԵՒ ՈՒՏՈՒԵԼՈՎ ԿԸ ՆԵՐԳՈՐԾԵՆ

ԸՆԴԴԷՄ

ՀԱԲՈՒԹԻՒՆ, ՊՐՈՆՇԻՒԹԻՒՆ, ԴՅՈՒՄԻ, ՇՆՉԱՌԳԵԼԻ, ԶՕՑՆԻ ԿԻՐԿԵՐՄԱՆ, ԽՈՒՀԱԿԱՏԱՊԻ

Մեծապէս նախընտրելի են Քաքսիշէներէն եւ շաքարահատներէն, որք կը բերնաւորեն ստամքին առանց ազդելու ընչաւորութեան խողովակաց վրայ

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՃԼՆԵՐՆ ԵՆ

ԽԱՑԾԴԱՆԻ ՄԻԱԿ ԲԱՍԹԻՃԼՆԵՐՆ

Վարձատրեալ Փարիզու 1878 Տիեզերական Արուեստահանդէսի կողմէ։ Նախարարական որոշմամբ, և ըստ խորհրդոյ Առողջապահական ժողովոյ, փորձերու ենթարկուած են և Ռուսիոյ մէջ թոյլատրեալ կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաւանութեան կայսերական բժշկական խորհրդոյ։

Իւրաքանչիւր տուփ կը պարունակէ 70 բաստիլ

Ինչպես և Ծանօթութիւն գործածութեան եղանակի մասին

Ա. ԺԷՐՈՏԷԼ

Դեղագործ ի Սէնդ-Մէնհուլ (Մարն)

(Պահանջել Գործարանի Ինքն)

Այս բաստիլները ծծելու միջոցին, ընչաւոր օդը կառնու խայծդանին չոգիներն զրոյ ուղղակի կը տանի հիւանդութեան տեղը։ Ներգործման այս մեծանուր եղանակին եւ միանգամայն իրենց բաղադրութեան պատճառաւ է որ այդ Բասթիլներն այնքան ազդու են այն ամեն հիւանդութեանց մէջ, որոց համար խորհուրդ կը տրուի խայծդան գործածել։

Յոյժ օգտակար են ծխողներու, այն անձանց որք կը յոգնեցնեն իրենց ձայնը եւ անոնց որք իրենց աշխատութեանց մէջ գրգռիչ չոգիներ կամ փոշիներ ընչելու ենթարկեալ են։ — Ֆրանսայի և օտար երկրաց մէջ, այս Բասթիլներու անհուն յաջողութիւնը կը հաստատէ իրենց անժխտելի գերազանցութիւնը։

Գլխաւոր Կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, Դալաթիոյ մեծ փողոց, թիւ 35 և Բերա, Գանգիք եղբարց Բրիտանական Դեղարանը։ Կը ծախսուի ամեն գլխաւոր դեղավաճառաց քով։

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՉԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդեցութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի տարիներու փորձով։ Հետեւեալ հիւանդութեանց համար, կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքառաջեցիհիւանդութիւն, հազ, խրխիս, յամառ հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռայցներ, մորթի հիւանդութիւնք, սրբեւն, սպիտակ դաշտան, ընդհանուր տկարութիւն և այլն։ Նաև տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաբեր կը իսմուռ։

Զգուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահապետական նպատակներով ընական իւղերու տեղ և իբրեւ թէ անոնցմէ աւելի ազդեցիկ և ախորժահամ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշ բանի չեն ճառայեր բայց միայն սնամոքսը ընդդուծանն գրգռելու և հոգնեցնելու։ Երբեմն շատ վտանգաւոր ևս կրնան ըլլալ։ Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԳԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շշերով կը ծախսուի։ Պահանջել Հօգի անունը և Բարիզի բժշկական Հեմիական քիմիական գործոց գլուխ Դ. Լ ըսուածի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շշի էթիքէթին վրայ կը գտնուի։ Տեսլա Սուտայի և այլ Պոլսոյ համբաւաւոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։

1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ Հօգի մօրիւ ձկան բնական իւղի շշերուն էթիքէթներուն վրայ Գաղիոյ կառաւարութեան նշանի պիտի գտնուի ուրեմն այս մասին ուշադրութիւն դրօշմանի նշանը։

Hogg

ԸՆԵՐԵՒ։

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՐԱՍԵԱՑ

587, Մեծ Փողոց Բերայի, ի Թէքքէ, մզկիթին դիմաց, 587

Գ. Տիմիթրիոս Սթամթի, տէր վերոյգրեալ Մթերանոցին, պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան և իւր բարեմիտ յաճախորդաց թէ իւր վաճառատան մէջ կը գտնուին մեծ քանակութեամբ ամենագեղեցիկ և կատարելապէս հաստատուն կարասիներ, ինչպէս Հոյլաւոր դարձներ, Ճաղարանի և տրոնի տեղադրեալներ, Ամէն տեսակ լուսադարձներ (լամպա), Զանազան յեբերի-ներ, Հանդերձեր ներկեալներ, եւ։ եւ։

Այս ամեն կարասիներն ի վաճառ հանուած են

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐՈՎ

Վաճառատունս հոգնակէս յոյժ աժան գներով ամեն տեսակ կարասիներ կը չինէ յանձնարարակներու։

306

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻԶ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ՔԻՆՈՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻԻԹ ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕ

Ամենազգու կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Դեռերը, Կանայք, տկարասայտ Տղայներն և ամեն փափուկ առձիք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Զգայնոց ու Ոսկրային դրութեանց կազմութեան և Զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան սկսրութեան, Դեղձութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամեն ցաւերու, Փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւայլն։ Ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Զգայնին ուժգնութեան ամեն վիճակներուն որոց շատեր չարաչարք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՒՆ—Դեղարան Ժ. Վիալ, Պուրպոն փողոց, 14—Լիոն

Պոլսոյ մէջ Կեդրոնատեղին է ընդհանուր Մթերանոցն Ալիբրանտիի դեղարան Տէրլա-Մուտա, Բերա մեծ փողոց 169։

ՖՐԼԷՏ· ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Ոչ թանգ տարք՝ ամենայն ազգի բաներ Լէյլէբուլ և Մարսէյլ գրլ։

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Ալմերիան	2500	Յաֆֆեան	3700
Ալգասիան	2500	Յասմիեան	3700
Անանդուզեան	2500	Յարվեան	3700
Ամերիկեան	2500	Իպերիան	5500
Արապիան	3700	Իսպիրեան	5500
Պանամիան	6000	Իսպրեան	5500
Պուկարեան	6000	Լէսպիան	2200
Բասթէլեան	800	Լիխուրեան	2500
Թարլենեան	2000	Լիսպան	800
Տուրոյ	700	Օբորդոյ	700
Էշիբէլի	3700	Բերսիան	3800
Յասիան	3700	Վալենսիան	6800
Յալէրմեան	3700	Վիրջինեան	6800

Լէյլէան չոգենաւը, նաւապետ Պալ, այսօր Լիվրուլէն ասա հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Ուղեւորութեան համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ Էշտիրան Լանցոնիէն Կոլտանգալ

Թիւ. 54, 56, 56, Եէնի Միւլէի խան, Գալաթիա։

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրուլ

Գործակալներ

Կ. Պոլիս, Բասուպատ Լաֆոնդէն։ Ճիրարդար, Գ. Գ. Քարվար Եղբարք Թիւքքանդրիա, Կ. Լ. Վահան և ընկ. Մարդա, Ա. Քամիլերի։ Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորդատոյ։ Զմիւռնիա, Գ. Ուիդալ և ընկ.

512

ՓԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Ոչ թանգ տարք՝ ամենայն ազգի բաներ Լէյլէբուլ և Մարսէյլ գրլ։

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Ալգերիան	7,000	Մարթա	3,000
Ալգասա	3,000	Մորոգքօ	2,500
Ամերիկա	3,000	Նանթ	2,500
Պոգանիա	4,600	Բասնիա	5,000
Պալերմ	2,500	Բայմիրա	3,000
Պոլոնիա Գուլֆ	1,200	Սերվիա	7,800
Սենգալիա	5,000	Սմիրնա	4,600
Գանարիա	4,700	Սամսունա	3,000
Շերպուրգ	2,000	Սամսոնա	3,000
Տէվերսա	2,500	Սայրն	3,000
Կոլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Գենուա	2,500	Թրիեստա	2,500
Մարսէյ	3,000

Գենուա չոգենաւը, նաւապետ Ֆէրկիւսոն, Լիվրուլէն ասա հասաւ և ի մօտոյ վերստին Լիվրուլ պիտի ուղեւորի Զմիւռնիոյ ճանրով։

Ստորագրեալն պատասխանատուութիւն ունի ուղեւորներ և վաճառք ընդունիլ Նիս-Երրքի, Գենուայի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ուրէ նաւաստանգստի համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՀՈՒԼ

Գործակալ

Թիւ 1 Գիւլիւք Հալիլ փաշա խան Գալաթիա

511

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՏԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն ԲԱՔԻՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլ և Բորդոյ գրլ։ կանոնաւորապէս բաներ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յատուկիկ չոգենաւն է ԱՆԴԻԼ, որ նոյեմբեր 25ին Մարսիլիայէն և դեկտեմբեր 2ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յատուկիկ չոգենաւն է ԼԷ ՄԻՆԻԷԼ, որ կրմեկնի յատուկիկ երիուշաբթի, 18/30 նոյեմ։

Ուղղակի Լաստ ուղեւորութիւն

Նաւագրեալ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՆԻՆԹԻՆ ԲՐՊՈՒԼ

Թիւ 17-18 Գիւլիւք Միւլլէր

511 Մոսմանի փողոց, Թիւ 141

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԹ

Լիվրուլ, Կ. Պոլսոյ և Օսմանի

ԹՈՎ ՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐԸ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Ալեքսանդրիա	2,000	Լէքհորն	4,500
Ամստերդամ	3,000	Մարսիլիա	4,300
Արկա	1,300	Պարսորին	2,500
Պասսանա	3,500	Պրիզ	2,000
Պորտսմութ	2,200	Նէրս	2,000
Պրոմ	2,000	Օթէլլո	5,000
Գենուա	2,600	Օլոսանտ	3,000
Գալվեսթոն	2,500	Օրտրեդ	4,500
Գամմէ	2,100	Գէրս	2,000
Գաթա	2,000	Բասրիմ	1,200
Գլոսմ	2,700	Բայերմ	3,200
Տիսս	2,500	Բասրէր	1,700
Տօմբիս	1,800	Գիրգ	2,800
Իրաքօ	2,600	Իսմիթ	4,400
Ֆրատա	2,600	Բիթալսս	3,200
Ֆրանքֆորտ	800	Ոլյս	3,000
Ֆիսս	1,700	Բոմտոս	5,500
Հալիֆաքս	1,600	Բոմտս	3,500
Դալրիբ	5,300	Պաստրիս	4,000
Լիբրանս	2,200	Պարթ	2,000
Լօզզ	1,800	Սեկվիս	2,000
Լրբոսնս	2,200	Սորենգ	4,300
Հանկս		Թասսոս	1,200
Հէրն	2,000	Թ. Ամիրսը	3,000
Հիսսակս	3,000	Թիկեր	1,300
Հիսմերդ	1,200	Թոլեսս	2,800
Ֆիսս	2,300	Քասնգ	3,800
Քեյս	2,000	Ելեսս	4000
Քոմբս	2,200	Ջեկրս	3,000
Լեր	2,000	Ջեր	41,0

Ոլիմպոս չոգենաւը, նաւապետ Նիսսէն, ընդհանուր վաճառքով սմսոյս 7ին Լիվրուլ մեկնած է, Մարթա և Իզմիր հանդիպելով։ Կ. Պոլիս դալու համար և ամսոյս 24ին սա կ'սպասուի։

Բուլերս չոգենաւը, նաւապետ Կորտն, ընդհանուր վաճառքով Լիվրուլն ասա հասած, պարպած և յՕտֆսա ուղեւորած է։

Ուղեւորելու համար ամեն դիւրութիւն կայ

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԼԷՏԼԻՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.

Գործակալ

Թիւ 17-18, Գիւլիւք Միւլլէր Խան Գալաթիա

514

ԲԱԲԱՏԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրուլ, Մարսէյլ և Օսթենդ գրլ։

կանոնաւորապէս բաներ

Անուանք	Թանոյ	Նաւագոյն
Ալս Օսֆիա	3,000	Գրէտ
Ալարատ	2,500	Ռոմբլ
Ադրատա	2,500	Գրուբրրան
Լաստանիա	2,500	Ուիլլ
Մասեսոնիա	3,500	Մարլ
Բուսվերիա	2,800	Ֆոթրրիկ

Գրիբոնվալ չոգենաւն ամսոյս 24ին Գալաթուն վերադառնալով անմիջապէս Լիվրուլ պիտի ուղեւորի։

Անս Սոֆիա չոգենաւն ամսոյս 24ին Լիվրուլէն ասա կ'սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գնելով վաճառք կընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ

513 Գործակալք

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրուլ և Մարսէյլ գրլ բաներ

ՆԱՒԱՍԱՆՔ

Անուանք	Թանոյ	Անուանք	Թանոյ
Քանոբուս	4200	Օսարիս	3000
Ֆէրոս	4000	Նէրեթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բէրա	3000
Սեսոստրիս	3250	Գրանտիզ	1700
Թիպս	3250	Լօրիս	800
Մակասար	3250	Օրիսա	800
Մարթաթիս	3250	Սեվիլ	700
Սֆինքս	3000		

Օսարիս չոգենաւը, նաւապետ Բոլ, ամսոյս 16ին Օսեսպէն վերադառնալով 21ին ուղղակի Լիվրուլ պիտի երթայ։

Ֆրէս չոգենաւը, նաւապետ Ուիլլ, ամսոյս 23ին Լիվրուլէն ասա դիպաստի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒԼ և ԸՆԿ

Մէյտանկոզ փողոց, Ուիթոլ խան

ՀԷՇՄԻՏ ՄՈՍ և ԸՆԿ

515 Ս. Ջէյմս Օգրիդ, Լիվրուլ

Ս. բասնաւեր Ս. ՏՈՒԱՆՏԻՆ

ԿՈՒԳԱՐՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԻՒՆԻՔ ԼՈՒՍԻՆԻ

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1885 ՆՈՅԵՄԲ. 1 ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՆՈՅԵՄԲ. 30

Վաղորդեան ՀԷՆԵՐ շրջանաւեր

2 15 Աբրամ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
2 15 Վանիք. Զէնկիլ. Պէյլէր. Գուզկ. Գապպան.
2 15 Պէյդ. Բայսպ. Բ. Բ. Մահ. Գանդճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկիլ. Պէյ. Գուզ.
2 45 Եէնիմ. Մեզ. Պէզիւք. Թարպպ. Եէնիքեզ Սթէն. Պէյաճը. Բ. Հիսար Պէպէք Ասրամ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիքթաշ։
2 45 Գալատէր Մէզարպ. Պէզիւք. Թար. Պէյդ. Բայշպ. Գանդը. Ա. Հիսար Գանտ. Վանի. Զէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Իւսկիւտ.
3 15 Եէնիմ. Մէզարպուրնու. Պէզիւք. Թարապիա Եէնիք. Մերկ. Բ. Հիսար Պէպէք Ասրամ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.
4 30 Պէզիւքտերէ, Թարապիա, Պէյդօղ Բայա. Բ. բազամ. Գանդճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զէնկիլ. Պէյլէր Գուզկիւնճէնէ Պէշիքթաշ։
4 45 Եէնիմ. Մեզարպ. Պէզիւք. Թարապ. Եէնիք Սթէն. Մերկ. Պէյաճ. Բ. Հիսար Պէպէք Ասրամ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
6 — Եէնիմ. Մեզարպ. Պէզիւք. Թարապ. Եէնիք Սթէն. Մերկ. Պէյաճը. Բ. Հիսար Պէպ. Աբնամ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
7 — Եէնիմ. Մեզարպ. Պէյդ. Բայշպ. Գանդճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Ասրամ. Զէնկիլ. Պէյլ. Օրթ Գուզկ. Պէշիք. Իսկ.
7 45

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ

Օսմանեան ոսկի	զրշ.	100
20 ֆրանկնոց	»	87 26
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Բօշ Իմպերիալ	»	90 10
Բրիմոզ	»	51 15
Ռուսական թղթադրամ	»	9 19
» տրծաթ	»	89 10
Ֆիորին	»	8 30
Մեճ. արծ. (տարբ.)	»	107 33
Վենետոց	»	102 25
Հինգնոց	»	102 20
Մեթալիք	»	98
Գլինկ	»	—
Թղթադրամ	»	—

ՆԻՒՅՈՐՔԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ

Լոնտոն, 11 Դեկտեմբեր, ժամ 5 վար. 15 երկայ.

Անգլ. ֆոնտիսներ	99 3/16
Օսմ. » Սերի Դ. բացուեցաւ	14 1/4
» » » գոցուեցաւ	14 1/4
» » » Ա.	26 1/2
» » » Բ.	15 3/4
» » » Գ.	14 1/4
Օթոման 1871	66 3/4
Փոխառութիւն 1877	79
Պանք Օթոման	10 1/8
Ռուսական փոխառ. 1873	94 3/4
Եգիպտական միացեալ (ինդիթիթ)	64 1/8
» առանձն. (բրիվիլեժիե)	87 1/8
Տպրա Սանիթ	34 1/2
Ֆօնմնիալ (փոխառ. Բօշիլա)	87
Հնդկաբական պարտատոմսք 40/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 386

Վիեննա, 11 Դեկտեմբեր, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 05
Օսմանեան երկաթուղի	17 50

Բարիզ, 11 Դեկտեմբեր, ժամ 3 վաղ. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	109 5
» » 3 0/0	80 95
Օսմանեան ֆոնսոլիտ Սերի Դ. բացուեցաւ	14 37 1/2
» » » գոցուեցաւ	14 35
» » Սերի Բ.	15 60
» » Գ.	14 30
Օսմանեան երկաթուղի	35 50
» Բէտիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթոման	505
Գրեկոնի Լիոնէ	525
» Ֆոնսիէ	1332 50
Բասմնեսոն Լիոնի	1237 50
Սուէզի ջրանցք	2146 25
Ռուսական 5 0/0 1877ի	101 1/2
Իտալական Ռանթ	97 10
Եգիպտական միացեալ	323 75
Սպանիական (արտաքին)	53
Բրիօրիթէ Թիւրք	354 37 1/2
5 0/0 Հելլենական	287 50
Զէք Լոնտոնի վրայ	25 23

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ԳՈՐԾՍ

Բարիզ, 11 Դեկտեմբեր, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	108 90
Օսմանեան ֆոնսոլիտ Սերի Դ	14 35
Եգիպտական	323 75

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵԱՆՔ

Գողերն և քաղաքականները ի Նիւ-Եորք.— Օտարակա՛ն, զգոյշ կեցիր.— Հանրածանօթ խարեբայ մը.— Բարեկիրթ Նիւ-Եորքցին.— Քաջակիր լարուած թակարդը.— Մեր «Կրանթ Սէնթրլ Փէթ»ները.— Կին ատենաբան մը.— Մարմնականութիւնը։

Ամերիկայի մեծ քաղաքաց մէջ գործուած անկարգութիւններն մեր լրագրաց մէջ ալ չատ անգամ արձագանք գտնելով, Նիւ-Եորքի ընթերցողաց ուշադրութիւնը գրաւած են անչուշտ, և արդարև այս քրիստոնեայ երկրին մէջ գործուող սպանութիւնները, գողութիւններն և այլ անհամար տեսակ անկարգութիւնները չատ ու չատ են ուրիշ երկրի մը բաղդատմամբ. մեր քսածներն հաստատել մեծ աշխատութեան ու դժուարութեան պէտք չունի։ Նիւ-Եորքի մեծ լրագիրներէն եթէ մի թերթ անցնի ընթերցողին ձեռք, հոն չատ բան կրնայ գտնել նա մեր խօսքերն ապացուցանող։ Միացեալ Նահանգաց սանձարձակ ազատութիւնն որ քստ բազմաց կարծեաց ներելակեալ չէ չափաւոր սահմանի մը մէջ, մեծ դիւրութիւններ ընծայած է աւազակաց, մարդասպանից և վերջապէս հասարակաց հանգստութիւնը վրդովող անձանց բազմանալուն։ Եւրոպայէն փախչող մարդասպանը, քաղաքական յանցաւորը, գող ու քաղաքական անուղղակի կերպով պաշտպանութիւն կը գտնեն Միացեալ Նահանգաց մէջ, եւ ի՞նչպէս կարելի չէ որ այս դժոխային խումբերն երթալով չ'ստուարանան Ամերիկայի հարուստ հրապարակաց վրայ այլևայլ չար նպատակներ իրականացնելու համար։ Անչուշտ օր մը այսպիսի խումբերու աւելնալը սուղի պիտի նստի այս երկրին թէ՛ ժողովրդեան և թէ՛ կառավարութեան վրայ. ամեն օր գործուող սպանութիւններ, գողութիւններ ու անթիւ չարագործութիւններ բնական է որ կը նեղեն կառավարութիւնն ու անմեղ եղող դասերը, բայց ո՞ւմ է յանցանքը...։

Միացեալ Նահանգաց մեծ քաղաքներու մէջ որչափ որ սպանութիւններ կը պատահին, չեմ սխալիր եթէ ըսեմ այդչափ ալ գողութիւններ կամ քսակահատութիւններ տեղի կ'ունենան։ Ինչպէս որ ուրիշ արհեստներն՝ այնպէս ալ այս զզուելի արհեստը կատարելագործութեան հասած է մեզի երկրին մէջ։ Ինչպէս որ ըսած եմ ուրիշ անգամ, աւելորդ է ըսել թէ չատ անգամ այսպիսի անձեր կը ձերբակալուին գաղտնի ոստիկաններու կողմէ, սակայն քսակահատները չեն նուազիր երբէք, այլ ընդհակառակն աւելնալու վրայ են միշտ, և արդարև իրաւունք ունին այս արհեստի դիւցազուններն յԱմերիկա վաղել աշխարհի ամեն կողմերէն՝ ուր ստակը չատ ու խելքը քիչ անձեր չատ ու չատ գտնուելէ ի զատ երկրին ժողովուրդը հարուստ է առհասարակ։ Ակէ զատ Ամերիկայի որ և է մի քաղաքի ոստիկանութիւնն այնչափ վարպետ չէ իւր պաշտօնին մէջ, որչափ Եւրոպիոյ մեծ քաղաքաց մէջ գտնուածներն, որոց վրայ գովեստներ միշտ կը տեսնուին լրագրաց մէջ, մինչդեռ ամերիկեան թերթեր կը գանգատին չարաւնակ իրենց ոստիկանութեան մեղի ընթացքէն։ Բնականաբար երբ ոստիկանութիւնն յաղող չէ իւր գործին մէջ, չարագործն յաղողութեամբ կը պըտակուի։

Նիւ-Եորք, ինչպէս որ Միացեալ Նահանգաց առաջին վաճառականական, հարուստ և յառաջադէմ քաղաքն է, այնպէս ալ ամեն տեսակ չարագործութեանց ու խժդուժութեան դպրոց ոստան մը դարձեր է. մարդասպաններ, քսակահատներ, գողեր, կողոպտողներ և. և. կը վիտան այս հարուստ քաղաքին ամեն կողմերը, սեղանաւորներու պէս փառաւոր հագուած. ասոնց մէջ մասնաւոր ուշադրութիւն գրաւած են այժմ քանի մը վարպետ քսակահատներ օրք հաղարումէկ մեքենութեամբ կը կողոպտեն եղեր օտարական անցորդներն։ Այս առթիւ Ռուբլր իւր այս աւուր թուով երկար յօդուած մը կը հրատարակէր այդ չարագործաց քանիներուն պատկերներով մէկտեղ, որմէ քիչ մը բան ներկայացնենք մեր հեռագրքիր ընթերցողին։

Մեծ օրաթերթն այսպէս կ'սկսի իւր յօդուածն. «Օտարակա՛ն, խօսք մը քեզ» վերնագրին տակ «Զգոյշ կեցիր կողոպտողներէն, ո՛վ օտարական, ադոնք կը շրջին քաղաքին ամեն կողմերն ու գիտեն թէ դու եկած ես հոս հարստութիւն ունենալու համար։ Վերջին երկու շաբաթներու մէջ 30ի չափ կողոպտողներ ձերբակալուեցան ու ազատ թողուեցան Նորէն, որով դուք կը տեսնէք թէ այդ անձեր կ'ապրին հիմա քաղաքիս մէջ, և ոչ թէ խաբեութիւններ են լրագիրներէ հնարուած։ Նիւ Եորք երբէք չէր տեսած այսչափ կողոպտողներ. սոքա կը շրջին բոլոր Պրոտուէի մէջ, կ'անցնին ի Պավերի, կը հանին Մատիզն և Իւնիքն հրապարակներն ու վերջապէս քաղաքին ամեն կողմերը՝ փնտռելու համար մեծ թըղթապանակ ունեցող անձեր։ Օտարակա՛ն, երբէք մի՛ կարծեր թէ Նիւ-Եորքի փողոցներուն մէջ բաղդ մը գտնելը կարելի է քեզ համար, վասն զի տասը հազար կողոպտողներ կան հոս որք բաղդ մը փնտռելու համար կը շրջին քաղաքին մէջ։ Մի՛ երբէք հաւատարմութիւն ցոյց տար այն անձին որ ընտանիքդ լաւ ճանչնալ կը ձեւացնէ, և մի՛ երբէք ըսեր քու անունդ այն մարդուն, զոր չես ճանաչեր. և մի՛ կարծեր թէ առաջին տեսնելուդ պիտի ճանչնաս քսակահատը կամ կողոպտողը. սոքա չեն հագուիր աղքատի մը պէս և չեն վարուիր բիրտ անձի մը նման և. և.»։

Պ. Փուլիձերի թերթն այսպիսի կարգ մը խրատներ տալէ յետոյ «Կրանթ Սէնթրլ Փէթ» անուն անձի մը պատկերը դրած էր, որոյ արտաքին երեւոյթը կը նմանէր մեծահարուստ վաճառականի մը տեսքին. այս պատկերին տակ Ռուբլր այսպէս կը գրէր. «Օտարակա՛ն, երբ Պրոտուէյէն դէպի վար քալել սկսիս, տասն և չորս և երեսուն երկուերորդ փողոցներուն մէջտեղ դուրչ հանդիպիս այս անձին, թերեւս զայն դրամատէր մը կարծես, չատ հաւանական է որ ինքզինքն իբր մի մեծ ու նշանաւոր անձ ներկայացնէ քեզ. բայց մի՛ հաւատար, Փիթըր Լէյքն է այն «Կրանթ Սէնթրլ Փէթ» անուամբ ճանչցուած. այս անձ երկրիս ամենէ նշանաւոր և ճարպիկ կողոպտողներու մէկն է, որն որ, չատ հաւանական է, կարողանայ քեզ ըսել քու ո՛ր երկրէ եկած լինելդ։ Սակայն զգոյշ կեցիր իրմէ. այս անձ ունի հինգ ոտք բարձրութիւն, սեւ մազեր, կէս դեղին պեխեր և լեցուն երես մը... անհրաժեշտ էր ետ դառնալ։ Երեք ժամէն ուղեւորները հասան ժայռաղթայի վերին ծայրն՝ 15,507 ոտք բարձրութեան վրայ. այնու ամենայնիւ կատարը կ'երեւէր տակաւին այնչափ բարձր, որ մինչեւ անդ դեռ պէտք էր քալել քանի մը ժամ։ Այս նկատումով եթէ չարունակէին վերելքն, ուղեւորներն պարտաւորեալ պիտի լինէին կա՛մ անցուցեալ գիշերն Արարատի կատարի վրայ անպատսպար մնալով ցուրտի ու բամի դէմ և ենթարկիլ եղանակի փոփոխման ամեն պատահարներուն, կա՛մ աւելի եւս վտանգաւոր ձեռնարկի մը դիմել, այն է վար իջնել գիշեր ատեն ժայռերու և սառնարաններու անծանօթ լաբիւրինթոսներու մէջէ անցնելով։ Մի կողմէ այս՝ միւս կողմէ ուտեստի պաշարներու պակասութիւնն յաղթեցին այն բուռն տենչանաց, որ կը մղէին զՊարրոտ չարունակել վերելքը մինչեւ բուն կատարը։

Ուղեւորները տխրութեամբ ետ դարձան. թէեւ անտարակոյս էին որ վերադարձին պիտի ենթարկին անհամար պատհարներու, այլ երբէք չէին սպասեր այն աղետաբեր վտանգին, ուր վիճակեցան։ Շիման, որ 20 քայլ հեռւէն կը հետեւէր Պարրոտի, յանկարծ կորսնցուց հաւասարակշռութիւնն և գլորեցաւ դէպի վար։ Պարրոտ, որ կոչկին կապած ուներ կեռ գամերով պատած կաշի, կրցաւ ինքզինք ամուր պահել տորոտի վրայ, և աջ ձեռքով յենլով իւր ալպիական ցուպին, ճախով բռնեց իւր մօտէն սրացող Շիմանն. սակայն նորա ըրած չարժումն այնչափ զօրաւոր եղաւ, որ կեռները դուրս խլուեցան և Պարրոտ կորսնցնելով չարաարակշռութիւնը, վար գլորեցաւ իւր ուղեկցին հետ։ Շիման յաջողեցաւ բռնել հանդիպած քարն. իսկ Պարրոտ տակաւին մնաց կէս վերտ տարածութեամբ գլորեցաւ և հպիւ կրցաւ կենալ լաւայի կոյտերու շուրջն, ոչ հեռի սառնարանի ըստորին ծայրէն։

Բարեբաղդաբար ուղեւորներն ծանր վնասի չենթարկեցան, միայն թէ բաւական խիստ երիւղ կրեցին և կորուսին մի քանի կարեւոր առարկաներ։ Մանաւանդ մեծ վիշտ պատճառեց նոցա ծանրաչափի կոտրուիլը։ Նորէն չարունակեցին վար իջնել։ Նոյն օր գիշերեցին մարգերու գօտիի մէջ, և երրորդ օրը ժամանեցին Ս. Ցակոբայ վանքը։

Այսպէս ուրեմն ապացուցուեցաւ թէ կարելի է բարձրանալ Արարատի վրայ։ Տակաւին կը մնար կատարելապէս հաստատելի թէ կարելի է և ելնել նորա բուն կատարի վրայ։

Սեպտեմբեր 18ին, Պարրոտ նոր վերելքի մը ձեռնարկեց. բայց այս անգամ ոչ թէ փորձի համար, այլ բուն գագաթն ելնելու դիտաւորութեամբ։ Պրոֆէսէօրէն և նորա ուղեկից Շիման և Բեխտգել ուսանողներէն զատ գիտական արշաւանքին կը մասնակցէին Էջմիածնի սարկաւագ Խաչատուր Աբովեան, չորս Ակռուեցիներ, երեք զինուոր և մի սուրհանդակ։ Ակռուեցիներու թուոյն մէջ կը գտնուէր գիւղապետ Ստեփան աղան։ Նորա խորհրդով, այս անգամ վերելքն սկսան Արարատի արեւմտեան տորոտէն, որ աւելի խոնարհեալ դիրք ունի։

Բարձրանալով ձորի աջ կողմէն, ուղեւորք կարեցին լերան հիւսիսային դառիվայրն արեւմտեան ուղղութեամբ և անցնելով ժայռերու գօտիէն հինգ ժամ յետոյ հասան գրեթէ հորիզոնական սարահարթի մը զոր Թաթարք կը կոչեն Կիսլ-Դէօլ Աստ, 11,577 ոտք բարձրութեան վրայ հողաբլուրի պատուար մը չինելին։

Կիսլ-Դէօլէն, Արարատի տորոտն խիստ սեպագեալ ուղղորդութեամբ կը բարձրանայ. սակայն վերելքը չներկայեր առանձին ո՛ և է դժուարութիւններ, որովհետեւ մակերեսյթը ծածկուած է բուսականութեամբ, իսկ աւելի վերն ալ, մինչեւ ձիւնի գօտին, կը ձգուի Նորէն ամայի ժայռուտ տարածութիւն մը։

Շարունակելով վերելքն, ուղեւորներն հասան 12,623 ոտք բարձրութեան վրայ գտնուած ընդարձակ ճիւնային դաշտի տորին ծայրին, որ կը միանայ Արարատի ձիւնական իշխանութեան հետ։ Երեկոյեան 6 ժամին 13,158 ոտք բարձրութեան վրայ կառուցին պատսպարան մը գիշերելու համար մեծ ժայռերու պաշտպանութեան ներքեւ։ Աստ թողուեցան բեռնակիր կենդանիներն ու Ստեփան աղայի ձին։ Գիշերն ցրտաղին էր, բայց հանդարտ անցաւ։

Պ. Տ.

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԿ

Սոֆիէն դրատ կ'ինի է Ռուսիա.— Բեռդրապուրգի լրագիրը վերջերս նշանաւոր դատաւորներէ և ուրիշ մեծ հեղինակութիւններէ առնլով տեղեկութիւններ հրատարակած են, որոցմէ կ'երեւի թէ չկայ երկիր մը ուր կինն, հասարակ դասուն մէջ, ամուսնանալով այնքան բռնութեանց և տուապանաց ենթարկի որքան ի Ռուսիա։

Աւասիկ նոր ապացոյց մը իրաց այդ վիճակին, որուն պատճառն է մասամբ արբեցութեան յառաջիմութիւնն ի Ռուսիա ժողովրդեան դասուց մէջ, ցորչափ քաղաքակրթութիւնը կը թափանցէ ի նուա։— Վերջերս Օտէսայէն նաւ դրուած 220 աղջորելոց մէջ, կը գտնուէին 70 կանաք, որոց 32ն սպանած էին իրենց ամուսինները, այս վերջնոց վայրագութենէն կատղած։

—

Նշանաւոր Բրածոյ մը.— Միացեալ Նահանգաց մէջ Վ. Հոլիսթըր անուն դեղագործ մը Ջուրի օձի մը հմանքը գտած է ցամաքի վրայ, որուն գլուխը ունի եղեր 2 1/2-ն երկայնութիւն և 4 ոտք լայնութիւն. բոլոր մարմնոյն երկայնութիւնն է 30 ոտք, ունենալով 2 1/2 ոտքի չափ տրամագիծ։ Իւր բերնին մէջ վերի կողմը 24 ակառներ կան եղեր. մէն մի ակռայ ձեռքի մը մեծութիւնը ունի։

Ամերիկեան լրագիրք միաձայնութեամբ կ'ըսեն թէ մինչեւ ցարդ գտնուած բրածոներու ամենէ զարմանալին է այն։

Ո-ԲԷՄԻ Նախապաշարումը.— Ցայտնի է թէ Եւրոպացւոց մէջ ընդհանրապէս չարաշուք ազդեցութիւն մը կը վերագրուի ուրբաթ աւուր, և շատեր կ'զգուշանան կարեւոր բան մ'ընել այդ օրն։

Ամերիկայի մէջ, ընդհակառակն, ուրբաթ կը նկատուի իբր առանձնաշնորհեալ օր մը։ Նէ՝- Եորք Թայմզէն առնուած հետեւեալ հատուածը ցոյց կուտայ թէ Նոր Աշխարհի և Միացեալ Նահանգաց անկախութեան վերաբերեալ կարեւոր գործողութեանց ամենքն ալ ուրբաթ կատարուած են։

Ուրբաթ օր մ'է, 1492 օգոստոս 3ին, որ Քրիստափոր Գալոմպոս Բալոսի նաւահանգիստէն մեկնեցաւ ի Նոր-Աշխարհ։ Ուրբաթ օր մ'է, 1492 հոկտեմբեր 12ին, որ ցամաքը նշմարեց։ Ուրբաթ օր մ'է, 1493 յունվար 4ին, Սպանիա վերադարձաւ իւր փառապեղ գիւտը ծանուցանելու համար։ Անապատիա կ'ելնէր ուրբաթ օր մը, 1493 մարտ 15ին։ 1594 յունիս 13ի ուրբաթին, երեւան կը հանէր ամերիկեան աշխարհն։

1497 մարտ 3ի ուրբաթին, Անգլիոյ Հենրի Է. թագաւորն Ջոն Գաբոտի յանձնեց այն պատասխանութիւնն, որ երեւան հանեց հիւսիսային Ամերիկան։ Ուրբաթ օր մ'է, 1565 սեպտ. 7ին, որ Մէլէնտէզ հիմնեց Միացեալ Նահանգաց ամենէն հին քաղաքն, Սուրբ Օգոստինոս։ Ուրբաթ օր մ'է, 1620 նոյեմբեր 10ին, որ Մէյ Ֆլաուր գաղթականներ կը հանէր Բրինդատուն նաւահանգիստն։ Ուրբաթ օր մ'է, 1620 դեկտ. 22ին, որ վերջին գաղթականք կը հանէին ի Բլիմընդ-Բրաք։

Ուրբաթ օր մ'է, փետրուար 22ին, որ ծնաւ Ճորճ Ուաշինկդըն։ Ուրբաթ օր մ'է, յունիս 16ին, որ գրաւեցաւ Պունքըր-Հիլ։ Ուրբաթ օր մ'է, 1731 հոկտեմբեր 7ին, որ տեղի ունեցաւ Սակրամենտոյի անձնատուութիւնը։ Արնոլտի մատնութիւնն երեւան ելաւ ուրբաթ, 1780 սեպտ. 25ին։ Եորքդաւն անձնատուր կը լինէր 1781 հոկտեմբերի ուրբաթ օր մը։ Վերջապէս, 1781 յունիս 7 ուրբաթին, Բիչարտ Հենրի Լի խորհրդարանին կը կարդար Միացեալ-Նահանգաց անկախութեան յայտարարութիւնը։

Քարոզած հոգ.— Վիքթորիայէն (անգլիական Քոլոմպիա) տասն մղոն հեռու տեղ մը երկու գիւղացիներ փոս փորելու ժամանակ զտան հսկայական մեծութիւն ունեցող մարդու մը դիակն։ Դիակը քարի պէս պինդ էր։ Ձեռներն ու ոտները կը պակսէին։ Կողերն ու երակները որոշ կերպիւ գծուած էին քարի վրայ։ Այս մարդն ունէր չուրջ 12 մեթր բարձրութեամբ հասակ մը։

Օգոստոս Խրատ մը.— «Տանտիկին» օրիորդ մը հետեւեալ օգտակար խրատը կը հաղորդէ մեզ ճրագներու ապակիներն (շէյ) անբեկ ընելու համար։

Լապտերի ապակին յարդով պատեցէք և պաղ ջով լի տանի մը մէջ դետեղելով անոր կրակին վրայ դրէք։ Քիչ քիչ ջուրն եռալու ատիճանին կը հասնի և յետոյ ճգեցէք որ ջուրը պաղի։ Այս գործողութենէն վերջը ճրագին ապակին առանց անպատեհութեան պաղէն տաքի անցնելուն կը դիմանայ։

Եթէ ապակւոյն թանձրութիւնը անհաւասար ըլլայ, ապակեգործին աշխատանքին մէջոցաւ պէտք է տորին կողմէն պզտիկ ճեղք մը բանալ. ապակւոյ անհաւասարութիւնք յաճախ անոր խորտակման պատճառ կ'ըլլան։

Ο ԲԱՆԹԷՈՆ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՆՈՐԱՋԵԻՈՒԹԵԱՆՑ
ԳԱԼՓՕԳՈՒԼՕ
ԵԳԲԱՐ
394—Բերա, Մեծ-փողոց—394

Գալփօքուլը եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել Հասարակութեան, թէ յատկիկ Դեկտեմբեր ամսոյ մէջ մոտիր լինելով վերջնապէս իրենց վաճառատունը փոխադրել Կալաթա Սէրայի Կայսերական Լիսէի դիմաց թիւ 206 ընդարձակ շէնքն, զոր արդէն վարձած են, և ուզելով կարելի եղածին չափ շուտ ձեռքէ հանել իրենց ստացած Նորաձեւութեանց մեթերներն, այս նըպատակաւ զգալապէս նուազեցուցած են իրենց ամեն ապրանաց, մանաւանդ նոր մանուածոց և հանդերձեղինաց գիներն, և Հոկտեմբեր 28 Երկուշաբթիէն սկսած են զեղչեալ գներով արտասովոր վաճառում մը։

Հասարակութիւնն որ միշտ պատուած է Գալֆօքուլօ եղբարց Վաճառատունն իւր վստահութեամբ, վստահ լինելով անդ գտնել փափաքելի առաւելութիւններն, ի նըկատ առնելով իւր ապրանաց ճոխ և բազմազան մեթերներն և միշտ գերազանց յատկութիւնն, այս վաճառման մէջ՝ բացի նոյն առաւելութիւններէն՝ պիտի գտնէ խիստ մատչելի և չափաւոր գներ։

Ծարգոյ հասարակութեան կը ծանուցուի թէ Ղալաթիա Եէնի-Ջամիի դրան կից թիւ 13, Ս. Մ. Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ գտնուած բոլոր ապրանքները չատ զեղչեալ գներով կը ծախուին հոկտեմբեր 20 երկուշաբթի օրէն ի վեր։

Ծարգոյ հասարակութիւնը կը հրաւիրուի այցելել յիշեալ վաճառատունը և օգուտ քաղել այս պատեհութենէն։

Տե՛ս Դ. երես Սինկէրի ճշմարիտ կարի մեքենայից ծանուցումը։

ՓԱՍՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ
Ա. ՊԱՐՏՕ
ԵՒ
ՍԱՐԳԻՍ Դ. ՃԻՒՐԵԱՆ

Երկար տաեն է վեր Կ. Պոլսի հաստատուած Գաղդիացի նշանաւոր փաստաբան պարն Ա. ՊԱՐՏՕ կը յայտարարէ յարգոյ Հասարակութեան թէ այս տարի Օսմանեան գատավարութեանց համար իրեն Օգնական ընտրած է պարոն ՍԱՐԳԻՍ Դ. ՃԻՒՐԵԱՆՆ, Ա. կարգի փաստաբան Կայսերական Իրաւաբհտական վարժարանէն վկայագրեալ, թէ՛ Դեպանատանց և թէ՛ Առեւտրական Առաջին Ատենի վերաբերեալ խառն գատերէ ի զատ, պիտի ընդունի նաեւ Օսմանեան Վարչական, Քաղաքային, Առեւտրական և Պատժական գատեր։ —Ղալաթիա, Վոյվոտա և Զբնար փողոց, Նարլեան-խան։—Թիւ 1։

---

(1) Պարրոտ եւս նման միւս նորագոյն ուղեւորներու, մասնաւորապէս կ'անուանէ այս աւանն Արգուռի կամ Արկ-ուռի. յետոյ պիտի բացատրուի թէ որպիսի պարագայներու մէջ յերեւան եկած է այս բաւական նշան այլ թիւր բացատրութիւնը։

*) Ձերկարելու համար չատ մը խօսակցութիւններ ջնջած և չատն ալ համառօտած ենք։

ՄԱՍԻՍ 4)

ԵՒ

ՆՈՐԱ. ԿԱՏԱՐԸ ԲԱԼԶԱՐԱՆԱԼՈՒ ՓՈՐՁԵՐ

Ա. ՎԱՆԳԴԻՆԵԱՆՈՒՄ

ՖՐԻԴՐԻԽ ՊԱՐՈՆ

(27 Սեպտեմբերի 1829)

Մեծ Արարատի կատարի վերելման պատմութիւնը կ'սկսի Դորպատի Բրօֆ. Ֆրիդրիխ Պարրոտի 1829ի ճանապարհորդութենէն։ Նմա կը պատկանի Արարատի կատարի վրայ առաջին ճանապարհը բանալու պատիւն և նա առաջինն է որ յերեւան հանեց ամբողջ ոյժն այն նախապաշարման, որ ցայսմ օրս կը հերքէր յաջողակ վերելքի կարելիութիւնն։ Թէեւ Պարրոտ բարձրացաւ Արարատի գագաթն և ունէր ապացոյցներ, սակայն այնպէս յայտարարեցին թէ մտացածին էին գիտնական ուղեւորի ամեն ըսածներն և թէ նա երբեք յաջողած չէ իւր ձեռնարկութեան մէջ։

Դիտելի է թէ այս անիրաւ մերժաստանութիւնն, որ խորապէս վշացուց զՊարրոտ, հրապարակաւ արտայայտուեցաւ անձէ մը որ ամենեւին չէր պատկաներ այն շրջանին, այլ անվստահութիւնն կարելի էր արդարացուիլ տգիտութեամբ և սնապաշտ հաստատմամբ թէ՝ հասարակ մահկանացուի համար անմատչելի է Արարատի սրբազան կատարը։ Պարրոտի զրպարտչի դերն իւր վրայ առաւ քաղաքակիրթ մարդ մը, զերծ բնիկներու նախապաշարումներէն և մինչեւ իսկ յետոյ գիտնականութեան մրցանակ ըստացած է Ռուսական Հայաստանի նկարագրութեան համար։ Ի տարբեր յաւայ պիտի բերուին մի քանի մանրամասնութիւններ սոյն զրպարտութեան վերաբերեալ, իսկ այժմ անցնինք Պարրոտի վերելքի պատմութեան։

1829ի սեպտեմբեր 11ին Պարրոտ և նորա ուղեկիցներն Թոլլով Ակոռի(1) աւանն, ուր դեռ նոր մուտ գործած էր ժամանակատն, որ այն տարի մեծ կոտորած կ'ընէր ի Պարսկաստան և ի Թուրքիա, գնացին Ս. Ցակոբայ վանքն և դայն ընտրեցին իրենց դլխաւոր բնակատեղի, Արարատի վրայ կատարելի գիտական հետազօտութեան ժամանակ։

Որովհետեւ տարուան ուշ ժամանակի պատճառաւ անկարելի էր քիչ մ'ուս յետաձգել գործն, վանքը հասնելուն հետեւեալ օր Պարրոտ վճռեց օգուտ քաղել եղանակի պայծառութենէն և փորձ փորձել կատարելու իւր գիտական արշաւանքն լերան վրայ։ Ուռաստեան 7 ժամին Պարրոտ և բժշկութեան ուսանող մը, Կարլ Շիման, որ Դորպատէն կ'ուղեկցէր նմա, ճամբայ ինկան վանքէն իրենց ընկերակցով առաջնորդներու հետ. նախ ուղղուեցան ձորէն դէպի վեր, յետոյ նորա (ձորի) աջակողմեան տորոտէն դէպի Ս. Ցակոբայ աղբիւրն։ Այս տեղէն նորա ելան դալարաւէտ բարձրաւանդակի վրայ որ կը կազմէր ձորի աջ կողմն։ Երեկոյեան ժամ 6ին, ձիւնային սահմանէն քիչ հեռի 12,445 ոտք բարձրութեան վրայ կեցան գիշերելու սեպաձեւ ժայռերու կոյտի մը միջեւ։ Շրջակայքն, տտուերաստան վայրերը, արդէն ծածկուած էին թարմ ձիւնի սաւանով։ Ջերմաչափը զրոյ աստիճան կը նշանակէր։ Պարրոտ եւ Շիման ունէին տաք վերարկուներ, ուստի կրցան մի կերպիւ իրենց գլխաւ ձարը տեսնել, բայց նոցա ուղեկից Ակռուեցի որսորդը, Սահակ անուն, խիստ կը տանջուէր ցուրտէն։ Բան տեղական սովորութիւն, նոցա կուրծքն ու ոտները ծնգերէն մինչեւ ներքանը մերկ էին։ Ուրիշ աւելորդ զգեստ չունենալով, Պարրոտ պատեց Սահակի մերկ ոտներն ծծիչ թուղթի թերթերով, զոր առած էր իւր հետ բոյսեր չորցնելու համար։

Սեպտեմբեր 13ի արշալոյսին վերելքն չարունակեցաւ։ Պարրոտ ուղղուեցաւ դէպի Արարատի արեւելեան կողմն և շուտով հասաւ այն տորոտին որ ի՛ինկ անմիջապէս կատարէն։ Այս տորոտն ընդհատուած է մի քանի ժայռաշղթաներով, որոց մէջ կը ձգուին խոր վիհեր ու ձեղքուածներ, մի սառնարաններով։ Քանի մը նմանօրինակ շղթայներ ու վիհեր կը բաժնէին ուղեւորները լերան արեւելեան կողմէն։ Անարգել անցան առաջին ժայռաշղթայէն և նորա ետեւն գտնուած սառնարանէն։ Երկրորդ ժայռաշղթայի վրայ որսորդ Սահակը մերժեց այլևս առաջ երթալ։ Պարրոտ և Շիման միայնակ չարունակեցին վերելքն և երկրորդ սառնարանէն անցնելէ յետոյ, մտեցան երրորդ ժայռաշղթային։ Այստեղ, նորա դարձան ուղղակի դէպի վեր, և հասան 14,047 ոտք բարձրութեան, ձիւնային սառանի տորին ծայրն, որ անընդհատ կը տարածուեր այստեղէն բուն կատարը։

Ըստ որում, ուղեւորները չունէին ոչ մի գործիք, որով կարողանային վեր ելնել ձիւնապատ տորոտէն, որուշեցին երթալ պատմաւոր ժայռաշղթային մօտ, որ կը տեսնուէր ի հեռուստ, խորհելով թէ նորա վրայէն պիտի յաջողին հասնիլ դրեթէ բուն կատարին։ Ալբիական ցուպերու միջոցաւ, յաջողութեամբ կրցան հասնիլ իրենց նպատակակէտին, և սկսան բարձրանալ ժայռաշղթայի ուղղութեամբ, քանիէն ժայռերու շուրջն դիզուած թարմ ձիւնի հատ խաւի վրայէն։

Իրենց ձեռնարկութեան մէջ ցոյն վայր ունեցած յաջողութիւն կը յուսադրէր զիրենք թէ հակառակ ամեն ակնկալութեան պիտի հասնին Արարատի կատարը, թէեւ իրենց նպատակն էր մի միայն իրենց ուժերու նախափորձն ընել և ծանօթանալ լերան առանձնայատկութեան հետ։ Սակայն օրը կը տարածուէր և դառն յոգնութիւնը թոյլ չէր այլևս շարունակել ճանապարհն. անհրաժեշտ էր ետ դառնալ։ Երեք ժամէն ուղեւորները հասան ժայռաշղթայի վերին ծայրն՝ 15,507 ոտք բարձրութեան վրայ. այնու ամենայնիւ կատարը կ'երեւէր տակաւին այնչափ բարձր, որ մինչեւ անդ դեռ պէտք էր քալել քանի մը ժամ։ Այս նկատումով եթէ չարունակէին վերելքն, ուղեւորներն պարտաւորեալ պիտի լինէին կա՛մ անցուցեալ գիշերն Արարատի կատարի վրայ անպատսպար մնալով ցուրտի ու բամի դէմ և ենթարկիլ եղանակի փոփոխման ամեն պատահարներուն, կա՛մ աւելի եւս վտանգաւոր ձեռնարկի մը դիմել, այն է վար իջնել գիշեր ատեն ժայռերու և սառնարաններու անծանօթ լաբիւրինթոսներու մէջէ անցնելով։ Մի կողմէ այս՝ միւս կողմէ ուտեստի պաշարներու պակասութիւնն յաղթեցին այն բուռն տենչանաց, որ կը մղէին զՊարրոտ չարունակել վերելքը մինչեւ բուն կատարը։

Ուղեւորները տխրութեամբ ետ դարձան. թէեւ անտարակոյս էին որ վերադարձին պիտի ենթարկին անհամար պատհարներու, այլ երբէք չէին սպասեր այն աղետաբեր վտանգին, ուր վիճակեցան։ Շիման, որ 20 քայլ հեռւէն կը հետեւէր Պարրոտի, յանկարծ կորսնցուց հաւասարակշռութիւնն և գլորեցաւ դէպի վար։ Պարրոտ, որ կոչկին կապած ուներ կեռ գամերով պատած կաշի, կրցաւ ինքզինք ամուր պահել տորոտի վրայ, և աջ ձեռքով յենլով իւր ալպիական ցուպին, ճախով բռնեց իւր մօտէն սրացող Շիմանն. սակայն նորա ըրած չարժումն այնչափ զօրաւոր եղաւ, որ կեռները դուրս խլուեցան և Պարրոտ կորսնցնելով հաւասարակշռութիւնը, վար գլորեցաւ իւր ուղեկցին հետ։ Շիման յաջողեցաւ բռնել հանդիպած քարն. իսկ Պարրոտ տակաւին մնաց կէս վերտ տարածութեամբ գլորեցաւ և հպիւ կրցաւ կենալ լաւայի կոյտերու շուրջն, ոչ հեռի սառնարանի ըստորին ծայրէն։

Բարեբաղդա

րէն քներն իռլանտական ազգն ինք պիտի դնէ, և հետեւապէս այս ամէն նկատմամբ հարկ դառուած փոփոխութիւնները մուծանելու ազատ պիտի լինի։ —Ա.յս առանձարկութեանց համեմատ, Իռլանտա գրէթէ ինքնուրոյն ազգ մը պիտի լինի, Անգլիոյ հովանաւորութեան ներքեւ,— սպասելով անչուշտ որ օր մը կատարելապէս անկախ լինի։

Զափաւոր Ազատականք յանձն կ'առնուն նոր դիրքումներ ընել Իռլանտայի, և Պ. Կլատսդոն կը յայտարարէ թէ, եթէ իւր խոր ծերութեան մէջ կը յօժարի դեռ մանակցիլ հանրային գործոյ, Իռլանտական ազգին նոր ծառայութիւն մ'ալ մատուցանելու փափաքով է։ Զափաւոր Ազատականք պիտի առաջարկեն որ Իռլանտայի քաղաքային ներքին գործոց վարչութիւնն Իռլանտայի Թագուոր, դաւառային ժողովոց կազմութեամբ։ Ազատականք քիչ մ'աւելի յառաջ կ'երթան այս ուղղութեամբ, վերապահելով միշտ Տէրութեան ամբողջութիւնն և անբաժանելիութիւնը։ Պահպանողականք տակաւին ծրագիր մը չի կազմեցին այս խնդրոյ վրայ, որ Անգլիոյ համար ներքին մեծ խնդիրը պիտի լինի այսուհետեւ։ Պ. Բառնէլ իւր գործը գիտցող մարդ է. իւր պերճախօսութեան հաւասար սրամտութիւն ունի։ Առանց երախտագիտութեան կապերով կապուելու Ազատականաց հետ, խորհրդարանին մէջ իւր 86 հլու կուսակիցները պիտի վարէ այնպէս որ ըստ կարի մեծագոյն դիրքումներ կորզէ Իռլանդայեաց։

* * *

Ի վերջոյ, դիտելի է որ Պ.Կլատսդոն 1874ին յաղթուեցաւ և հրաժարիլ պարտաւորեցաւ իռլանտական խնդրոյ մը պատճառաւ, երբ ուզեց Իռլանտայի մէկ ուրիշ մեծ պէտքն, Համալսարանական խնդիրը կարգադրել բողոքական կրթութիւնը բառնալով, բայց կաթոլիկ կրթութիւնն ալ չընդունելով և չեզոք Համալսարան մը կազմելով Ի՛նչ-լին։ Այս տարի, Պ. Կլատսդոնի նախարարութիւնը նորէն յաղթուեցաւ և հրաժարիլ պարտաւորեցաւ, չնորհիւ Իռլանտացի երեսփոխանաց փութեան ընդ Պահպանողականս, զի ազգասէր Իռլանտացիք ազատական նախարարութեան Իռլանտան կառավարելու կերպէն գոհ էին։ Վերջապէս, 1885ի Ընդհանուր Ընտրութեանց մէջ Ազատականք նշանաւոր յաղթութիւն մը չկրցան ստանալ եւ մանակի պարտութիւններ կրեցին քաղաքաց մէջ, ի մէջ այլոց ա՛ա կարեւոր պատճառաւ որ Իռլանտացի ընտրողք, Պ. Բառնէլի հրահանգով, իրենց քուէները տուին Պահպանողականաց, ուր որ չէին կրնար ինքնօրինականներ ընտրել։ Եթէ Իռլանտական խնդիրն այսչափ կարեւոր տեղ մը գրաւած է ցարդ Անգլիոյ ներքին քաղաքականութեան մէջ, անտարակոյս աւելի մեծ տեղ մը պիտի բռնէ այսուհետեւ, քանի որ Իռլանտացի Խորհրդարանական Կուսակցութիւնն, ուշիմ և ճարտար Պետի մը տնօրէնութեան ներքեւ, աւելի քան երբեք զօրաւոր պիտի լինի Նոր Խորհրդարանին մէջ։

Պ. Բառնէլ կրօնով բողոքական է. բայց իւր կաթոլիկ հայրենակիցք այնպիսի մեծ վստահութիւն մ'ունին իւր հայրենասիրութեան վրայ, որ կաթոլիկ եպիսկոպոսական դասը Պ. Բառնէլի խնամոց յանձնած է ազգին հոգեմտաւոր կրթութեան խնդիրն եւս։

ՕՊՐԷՆՈՎԻՉՔ

Միլան, Սերպիոյ Թագաւորն, իւր գերդաստանին չորրորդ իշխանն է, սերեալ Միլոշ Օպրէնովիչէ, որ գարուս սկիզբը, Քարա Եորկիի հետ, պատերազմեցաւ Թուրքաց դէմ։ Բայց 1813 ին, Թուրքերը վերադրաւեցին զՍերպիա, և Քարա Եորկի և ուրիշ պետեր Աւստրիա փախան։ Այս գիւղացի ապստամբապետ 1817 ին Սերպիա վերադարձաւ, և հոն սպաննեցաւ քիչ ետքն։ Ի Սերպիա Մնացող Ազգականներէն մին էր Միլոշ Օպրէնովիչ։ Այս մարդ իւր երիտասարդութիւնն անցուցած էր լեռներն իբրեւ խոզաբած։ 1813 տարւոյ Մաղկազարդի կիրակին Միլոշ երեւցաւ Դաքովայի եկեղեցւոյն մէջ, և հանախեալ սերպ ժողովրդին մէջ մտնելով, աղաղակեց. «Ահա՛ եկայ. ի պատերա՛զմ, Նորէն ի պատերա՛զմ։» Սերպք նորէն ապստամբեցան Թուրքիոյ դէմ, և կռուեցան մինչեւ 1829, յորժամ Միլոշ Օպրէնովիչ Իշխան հռչակեցաւ Սերպիոյ Ազգային Ժողովէն, և 1830 ին ճանչուեցաւ Բ. Դռնէն, Իշխանութեան իւր գերդաստանին մէջ ժառանգական լինելու իրաւամբ։ Այս մարդ եղաւ հիմնադիր Օպրէնովիչ Իշխանական և արքայական գերդաստանին Սերպիոյ։

Բայց Միլոշ, իւր բռնապետութեան պատճառաւ, հարկադրեցաւ 1839 ին հրաժարիլ և գահը թողուլ իւր Միլան որդւոյն։ Սա քիչ ետքը մեռաւ, և յաջորդեց իւր կրտսեր եղբայր Միքայէլ, որ 1842 ին նմանապէս հարկադրեցաւ երկրէն դուրս երթալ։ Սերպք յանկարծ իրենց աչքերը դարձուցին Քարա Եորկիի որդի Ալէքսանդրի, որ Իշխան ընտրեցաւ Ազգային Ժողովէն, (Սքուփշինա)։ Տասն և եօթն տարի երկրին կառավարելէ յետոյ, Ալէքսանդր Իշխանը պարտաւորեցաւ հրաժարիլ գահէն, և ծերունի Միլոշ Իշխանը Պուքրէշի իւր մենարանէն եւ կանչուեցաւ Սերպիա, ուր տարի մ'ետ իշխանութիւն վարելով, 1860 ին մեռաւ, և գահը թողուց իւր Միքայէլ որդւոյն, որ երկրորդ անգամ հռչակեցաւ Իշխան Սերպիոյ։

Միքայէլ Իշխանն իւր աքսորման միջոցին ճամբորդած էր Եւրոպա, և երբ Սերպիա վերադարձաւ, Եւրոպական ճաշակ մտցուց իւր արքունեաց և ժողովրդին մէջ։ Բայց 1868 ին սպանեցաւ իւր հպատակաց ոմանց իսկ ձեռամբ։ Սերպիոյ համար մեծ կորստաբեր մ'էր այսչափ իմաստուն և փորձառու Իշխանի մը մահը։ Միքայէլ Իշխանին յաջորդեց Միլան Իշխանն, որդի թագաւորը, մինչ 14 ամեայ պատանի մ'էր, թոռ Եվրպիտ Օպրէնովիչի։ 1854 օգոստ. 10 ին ծնած էր Եաշի մէջ, Մոլտավայի մայրաքաղաքը, և որդեդրուած էր Միքայէլ Իշխանէն, որ 1864 ին Բարիզ ղրկեց կրթուելու։ 4 տարի յետոյ, Միքայէլի սպանմամբ, Միլան պարտաւորեցաւ ընդհատել իւր ուսումնարանը, և Սերպիա վերադառնալով, 1868 յունիսին Իշխան հռչակեցաւ, անչափահասութեան միջոցին համար Խնամակալ Խորհրդոյ մը հաստատմամբ։ Երբ 18 տարեկան եղաւ, Միլան թագ դրաւ իբրեւ Իշխան, Պելկրատի Մայր-եկեղեցւոյն մէջ, 1872 օգոստ. 22 ին։

1876ին, Միլան Իշխանը, Գարտագի հետ համաձայնութեամբ, պատերազմ հրատարակեց Բ. Դրան դէմ, ուզելով դադարիլ Իշխան մը լինելէ և անկախութիւն ձեռք բերել։ Նոյն տարւոյ սեպտեմբին, Միլան Իշխանը Սերպիոյ Թագաւոր հռչակեցաւ Տելիկրատի մէջ։ բայց հոկտ. 31ին չատ նուաստօրէն յաղթուեցաւ Թուրքացմէ Թուրքիոյ հետ։ բայց յաջորդ տարին, ինքնագլուխ, Թուսիայէն քաջալերեալ, նորէն անգամ ոտ տնտանգաստին, և բնականապէս առջի դիմադրութիւնը չանելով Թուրքացմէ, գիւրաւ տիրեց հին Սերպիոյ քանի մը կարեւոր կէտերուն։ 1878ին Պերլինի Դաշնագրով Սերպիոյ անկախութիւնը վերջնապէս ճանչուեցաւ, իւր սահմանք ընդլայնեցան և ճշդեցան, և Սերպիա երկրորդ անգամ վերջնական կերպիւ Թագաւորութիւն եղաւ։ 1883 մարտ 6 ին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գոհունակաւոր կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան չընորհել Կարնոյ առաջնորդ Օրմանեան Եան Դեր. Մաղարիա վարդապետի, Տրապիզոնի առաջնորդ Սրուանձտեանց Դեր. Գարեգին վարդապետի և Բաղէշի առաջնորդ Կեսմրիւկեան Դեր. Մովսէս վարդապետու։ Նոյնպէս երրորդ կարգի Օսմանիէ չնորհուեցաւ Վանայ առաջնորդական Տեղապահ Դեր. Գողոս եպիսկոպոսի։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը շաբաթ առաւօտ այցելութիւն տուաւ Եգիպտոսի կայսերական պատուիրակ Զաքի Ահմէտ Մուխթար փաշայի և բարի ճանապարհութիւն մաղթեց Ն. Վսեմութեան։

Թառն ժողովը իւր վերջին նստին մէջ նկատողութեան առաւ Բերա-Շիշլիի ազգային գերեզմանատան Կարգադիր Յանձնախմբի մի գրութիւնն, որ կը ծանուցանէր թէ Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ հետ համախորհուրդ որոշած է յիշեալ գերեզմանատան մէջ առանձին թաղեր ունենալու փափաքող անձանց դրամական փոխարինութիւնը կարգադրելու պայմանաւոր, որ էր ցվերջ յունիս ամսոյ ներկայ տարւոյս, երկարաձգել ցվերջ դեկտեմբերի։

Թառն ժողովը նկատելով որ ծանանախմբին որոշած պայմանաժամը խիստ կարճատեւ է, տարին բոլորելու վրայ լինելուն պատճառաւ, որոշեց որ այդ պայմանաժամն երկարաձգի ցվերջ ապրիլի 1886ի, որպէս զի յիշեալ գերեզմանատան մէջ առանձին թաղ ունենալ փափաքող ազգայինք աւելի ժամանակ ունենան իրենց դրամական կարգադրութիւնն ընել Յանձնախմբին հետ։ Ժողովս այս որոշումն հաղորդուած է նաեւ Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ։

Զմիւռնիայէն Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտի Սպարթալեան հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է առ Վեհ. Կաթողիկոսն.

«Այս կիւրակէ առաւօտ քաղաքիս և վիճակին հայոյ եկեղեցեաց մէջ Ձեր վեհ անունն յիշատակուեցաւ և շքեղ հանդէսներ կատարուեցան։ Հաճեցէք օրհնել զմեզ, և ընդունիլ մեր անկեղծ շնորհաւորութիւնները։

Ի դիմաց Հայ ժողովրդեան Իզմիրի
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍՊԱՐԹԱԼԵԱՆ »

Վեհափառ Հայրապետն հաճեր է շնորհակալեաց ու օրհնութեան հեռագիր ուղղել։

(Փոխ.)

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՇԱՒՈՒԹԻՒՆՔ

Վեհ. Սուլթան Իմիթիազի պատուանշան չնորհեց Մէջքէի Շերիֆ Ամիր-Բէֆիգ փաշայի և կայսերական թիկնապահ Հիւսէյին պէյի պաշտօն յանձնուեցաւ տանիլ յիշեալ պատուանշանն։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէի պատուանշան տրուեցաւ Ֆէրիզ Բիֆթար փաշայի որ Ադրիանուպոլիս կը գտնուի յատուկ պաշտօնով։

Սանիէի ատիճան տրուեցաւ կայսանձնական Գանձուն պաշտօնատան քարտուղարներէն ՄաղՀար պէյի։

Գալաթականաց Ճանձնաժողովոյ դերնախագահ անուանեցաւ, նոյն Ճանձնաժողովոյ անդամներէն Պէհճէթ պէյ։

Եաֆայի Գայմագամ անուանեցաւ, Միլիքէ վարժարանի ուսուցչաւարներէն Մուսա Բեհզիմ էֆէնտի։

Ֆէրիդուքեան ատիճան տրուեցաւ երկրորդ զորաբանակի Միրիլիվա Բիֆթար փաշայի որ այս առթիւ Վեհ. Սուլթանի թիկնապահաց կարգն անցաւ։

Այլ և այլ կարգի պատուանշաններ տրուեցան մոյրաքաղաքիս գերմանական ներելեալ մանց։

ՄԱՆԻՏ ՓԱՇՈՒՑԻ ՊԱՇՏՕՆԸ

Այս աւուր Թարիխ հեռեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Մանիտ փաշայի պաշտօնին նկատմամբ։

Ադրքանդը իշխանը Նախընթաց օր հեռագրաւ ծանուցած է Բ. Դրան թէ ...մեկնելն առհնական թեամբ կրնդունի օսմանեան պատուիրակի Մանիտ փաշայի պաշտօնն և թէ կը փափաքի որ Ն. Վսեմութիւն կարելի եղածին չափ չուտով ժամանէ ի Պուլկարիա։ Այս ծանուցման վրայ, Մանիտ փաշա չարաթ օրն ստացաւ իւր ճանաչ ծախքն և այսօր վաղը ճանաչ կեմնէ։

Վեհ. Սուլթանն Իմիթիազի պատուանշանի արժանի շքադրաքն ընծայեց Մանիտ փաշայի։

Ն. Վսեմութիւն՝ որոշ ընկերանայ ոչչտ պէյ քարտուղար Արտաքին գործոց նախարարութեանն Դիպլոմատիայեան դիւանի։

*

Դարձեալ Թարիխ կը ծանուցանէ թէ Բ. Դռան՝ ընդհանուր ծանուցագիր մը պատրաստելու վրայ է, ուղեալ առ մեծ Տէրութիւնս։ Նայս կառավարութիւնն այդ ծանուցագրով իրաց ներկայ վիճակին ընդ փոխ լուծման պէտքը կը դգացնէ մեծ Տէրութեանց։

ՍԵՐՊԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Թարիխ զրոյց մը կը յիշատակէ թէ Սերպիոյ մէջ ընդհանուր կերպով պաշարման վիճակ հրատարակուած է, և այս ալ տեղական չարժմանց առաջքն առնելու համար։

Սերպիա, խաղաղութեան կնքման մասին Պուլկարիոյ կողմէ եկած առաջարկութիւններն անընդունելի դատելով, մեծ Տէրութեանց դիմած է։

Կը յիշուի թէ Վիէննայի դեսպանատանց զինուորական կցորդք հրաման ստացած էին Բիրօթ երթալ, պաշտօն ունենալով տեղւոյն զինուորական դիրքերն որոշել և Սերպիոյ ու Պուլկարիոյ միջև կնքելի խաղաղութեան պայմանաց վրայ բանակցիլ։ Օսմ. կառավարութիւնն եւս իւր կողմէ սպայ մը կարգած է զինուորական կցորդներու աշխատութեանց մասնակցելու համար։ Այս պաշտօն յանձնուած է Սպայակոյտի Միրլիվա Շաքիր փաշայի որ իւր ճանաչ ծախքն ստացած լինելով ընդ հուզ պիտի մեկնի մոյրաքաղաքէս։

Քաղաքական ակմրոյ մէջ խօսք կար թէ Պուլկարիոյ իշխանն ի մօտոյ Բեռլրսպուրկ պիտի երթայ։ Թարիխ կըսէ թէ այս լրոյ մէջ թիւրիմացութիւն մը կայ, վասնզի Ադրքանդը իշխանն ո՛չ թէ Բեռլրսպուրկ պիտի երթայ, այլ Պուլկարիա չնորհակալութեան գիր մը պիտի մատուցանէ առ Ռուս կառավարութիւնն, ըստ որում այս վերջինը պատճառ եղած է Պուլկար զորաց կանոնաւորութեան և քաջութեան զրոս գործնականապէս ապացուցին վերջին դէպքերու առթիւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱՇՇԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

Բարձր. Մեծ-եպարքոսն և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն երէկ առաւօտ կայս. պալատ գնացին և Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրահանգներն ստանալով Բ. Դռան եկան։ Վսեմ. Սայիտ փաշա երեկոյին դարձեալ կայս. պալատն երթալով երկար ատեն անդ մնաց և աշխատեցաւ։

Արտաքին գործոց Նախարարի խորհրդական Վսեմ. Ցատեան էֆէնտի երէկ և նախընթաց օրը պահ մը ներկայ գտնուեցաւ։ Նախարարաց Խորհրդոյ Նիստերուն և յետոյ տեսակցեցաւ ֆրանսական, գերմանական, անգլիական և ռուսական դեսպանաց առաջին թարգմաններուն հետ։

ՄՈՒԽԹԱՐ ՓԱՇԱ

Եգիպտոսի օսմանեան պատուիրակ Զաքի Ահմետ Մուխթար փաշայի ուղեւորութեան յատկացուած է կայսերական Իշխանական շքեղաբեր։ Ն. Վսեմութեան կամ կարասիքը շքեղեալ փոխադրուած են արդէն։

Մուխթար փաշա երէկ Բ. Դռան երթալով երկարօրէն տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-եպարքոսին հետ։

ՊՈԼԻՍԱՆԵԱՆ ԽՆԴԻՐՆ ԵՒ ՎԵՀԱԳՈՂՈՎ

Պալքանեան խնդիրը քանի մ'օրէ ի վեր մօտաւոր լուծման մը յանգելու երեւոյթը կ'ընծայէ։ Երից կայսրութեանց համաձայնութիւնը որոյ վերայ դեռ կը տարակուսէին լուրջ հերքարակագիրք ոմանք, իրական և գործնական համաձայնութեան մը յանգելու երեւոյթը կը ստանայ։ Այս պայմանաց մէջ, և կարելի չէ տարակուսիլ թէ ուրիշ կերպ լինի, Գերմանիոյ նախաձեռնութեամբ Պերլինի մէջ վեհաժողովոյ մը գումարումը չկրնար զօրաւոր ընդդիմութեանց պատճառիլ միւս մեծ Տէրութեանց կողմէ որք խաղաղասիրական լուծման փափագող են։ Ընդհանուր համաձայնութիւնը մեծապէս պիտի դիւրանայ, եթէ, ինչպէս կը յուսացուի, Ռուսիա հաւանի հուսկ ուրեմն մասնակցիլ թէ Պուլկարիա կը կառավարուի Ն. Ալեքսանդր Ադրքանդը իշխանի ներքեւ։ Ռուսիա հաւանի միայն Պուլկարաց միաքն հանդարտեցնելու առաւելութիւններն յիշէ։ Այս յեղաշրջումի օգին մէջ է այժմ։ Եւ այդ կրնայ լինիլ վերջին դէպքերու տրամաբանական և փափաքելի հետեւանքն, վասն զի եթէ Ռուսիա խաղաղութեան փափագի, անտարակոյս պիտի յօժարի գոհել Ադրքանդր իշխանէն նկատմամբ ունեցած հակակրութիւնքն, եթէ չուզեր որ Եւրոպիոյ համար ծագի այն բուռն վտանգ որ հետեւանք կրնայ լինիլ արդի կացութեան։ Կան նաեւ Սերպիա և ուրիշ փոքր դեռութիւնք զորս գուցէ անխոհեմութիւն է լքանել, և այս իսկ է պատճառ որ Վեհաժողովոյ մը գումարումը փափագելի կ'ընէ արեւելից և Եւրոպիոյ խաղաղութեան պահպանման համար։ Կայս. կառավարութիւնն, որ արդէն անյաջո՛ն զոհողութիւններ բրած է երկրին պաշտպանութեան համար, չպիտի կարենայ յարիլ այդ գաղափարին, եթէ զօրաւոր երաշխաւորութիւններ չտրուին թէ իւր իշխանութիւնն ու ազդեցութիւնը նուազեցնելու հանգամանք ունեցող ոչ մի է և որոշում չպիտի տրուի։ Այս է գլխաւոր դժուարութիւնը։ Պիզմարք իշխանին և Եւրոպիոյ պետական անձանց իմաստութիւնն հաղիւ պիտի բաւէ հաշտեցնելու համար այս օրինաւոր պահանջումներն հանգանարդ հաւակնութեանց հետ որք հիմնեալ են մի միայն պատերազմի վտանգի մը վրայ որուն դէմ գնելու կարող վիճակն մի է այժմէն օսմ. կայսրութիւնն։ Այս պատճառաւ է ահա որ այնքան դիւրաւ չենք կրնար հաւատալ Պերլինի մէջ վեհաժողովոյ մը գումարման հաւանականութեան և կը կարծենք թէ մեծ Տէրութիւնք պիտի հարկադրին թոյլ տալ որ իրաց ընթացքը շարունակուի։

(Իմիրէ Լիւբէ)

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԱԶԴ

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՎԵՐԱՏԵՍՈՒԹԵԱՆ

Տպագրական տեսչութիւնը նկատելով որ Լոյս լրագիրը ժամանակէ մ'ի վեր իւր պատկանած հասարակութեան կրօնականաց դէմ անպատշաճ յօդուածներ կը հրատարակէ, և նկատելով որ անձնականութեանց և կրօնական գործոց վերաբերեալ հրատարակութիւնք քանիցս արգիլուած են, կը հրամիրէ վերոյիշեալ լրագրի արտօնատէրն որ յետ այսորվի ետ կենաց այդ կարգի հրատարակութիւններ։ Հակառակ պարագային մէջ դադարման պիտի գատապարտուի յիշեալ լրագիրը։

30 Նոյեմ. 1885

Յունաց արդի Պատրիարք Տ. Յովակիմ Դ. ի խնդրանաց վրայ, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ հրամայել որ 7500 դահեկան հանգստեան ամսաթոշակ յատկացուի հրաժարեալ Պատրիարք Տ Յովակիմ Դ.ի։

Կայս. Իրատէն Դատական և Կրօնական գործոց Նախարարութեան միջոցաւ հաղորդուեցաւ Ֆէների Պատրիարքարանին որ ծանուցանէ Նախորդ Պատրիարքին։

Կայս. կառավարութիւնն իւր հաւանութիւնն յայտնեց հետեւեալ քաղաքաց հելլենական հիւպատոսաց անունման համար։

Տէտէ-Ագաճի դեր-հիւպատոս Պ. Սաքելլարի. Տիւրտէօի դեր-հիւպատոս Պ. Տալլարարիա. Եաֆայի հիւպատոս Պ. Եորկիոս Բանա և Վալլօնա-պատոս Պ. Եանօբուլ։

Հանրածանօթ յոյն սեղանաւոր Խրիսթաքի էֆէնտի Զօղրաֆոս 10,000 ֆրանքի գումար մը նուիրած է ինքպատ օսմանեան բանակաց։

Մուսթաֆա փաշայէն առնուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ 3000 Պուլկար զօրքեր ժամաներ են Զէպիլէ կոչուած գիւղն որ քիչ հեռու է սահմանուած գիւղն որ քիչ հեռու է սահմանուած գիւղն։ Շարունակ ռազմամթերք կը զրկուին ի Թրնովօ-Սէյմէնի ուր մեծ գործունէութեամբ յառաջ կը տարուի ամրութեանց շինութիւնն։

Սէլանիկէն կը գրեն թէ տեղւոյն Տէֆթէրտար Զիւհմի պէյ հրաժարական տուած է։

Հալէպի կուսակալ Ճեմիլ փաշա մանաւոր հեռագրով մը ծանուցանելով Բ. Դրան, թէ Ուրֆայի կառավարիչ Զիա պէյի վիճակն ու ընթացքը չեն ներեր որ իւր պաշտօնը պէտք եղածին պէս կատարէ, կը խնդրէ որ կառավարչական աւելի թեթեւ պաշտօն մը յանձնուի Զիա պէյի։

Բ. Դռուռը տեղեկանալով որ Պաղատտի թղթատարը կողոպտող Հաճուսի Աշիրեթները պարսկական սահմանագլուխն տպատանած են, պէտք եղած ձեռնարկներն ընել սկսած է Պարսկի կառավարութեան մօտ։

Պուլկարիոյ նախկին Օսմանեան երկրորդ պատուիրակ Փաղլը պէյ երէկ մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

Կայս. կառավարութիւնը շարաթ օրն երկու զինուորական պաշտօնեայ զրկեց ի Պուլքրէշ, որք ներկայ պիտի գտնուին բուլգարական նոր մեծ թնդանօթներու և զինուց փորձերուն։ Եւրոպական միւս տէրութիւնք եւս յատուկ սպայներ զրկած են։

Սպարապետի Դրան զինուորական գատարանաց նախագահ Միրիլիվա Մուսթաֆա փաշա նախընթաց օր մեռաւ։

Ֆէզլանի նակին կառավարիչ Ֆէրիտ փաշա հանրօգուտ շինութեանց յանձնաժողովոյ անդամ պիտի անուանի։

Քահէրէ փաշայի ժամուան պատճառաւ Հօպ փաշայի յանձնուած է Գերմանիոյ մէջ ուսում առնող թուրք զինուորականաց վրայ հսկելու պաշտօնը։

Կայս. կառավարութեան և Պ. Հիրշի միջեւ կնքելի փոխառութեան խնդրոյն համար, Պ. Հիրշի փոխանորդք շաբաթ օրը դարձեալ Նախարարաց Խորհրդոյ ներկայացան և Եւրոպական Նախարարին միջոցաւ կարծեաց փոխանակութիւնք տեղի ունեցան, առանց վերջնական որոշման մը յանգելու։

Այս շաբաթ օր, Սերպիոյ պաշտպան Ս. Անդրէասի տօնախմբութիւնը լինելով, Յունաց Ամեն. Պատրիարքն հանդիսաւոր պատարագ մատոյց Ֆէների Մայր եկեղեցւոյն մէջ. ներկայ էին դեսպան Պ. Կրուիչ և իւր բոլոր պաշտօնատարք ըստ սովորութեան։ Կայս. կառուցեցան սոյն արարողութեան։

Պատարագէն յետոյ, դեսպանն ընդունուեցաւ Պատրիարքարանի մեծ սրահին մէջ Տ. Յովակիմ Պատրիարքի և Սինոդի անդամոց կողմէ։

Սերպիոյ մէջ, Ս. Անդրէասի տօնին օրն ազգային հանդիսի օր մ'է։

Կիսարաժնի զօրավար Իսմէթեֆէ փաշա՝ որոյ յանձնուած է կայսերական երկրորդ զօրաբանակի հրամատարութիւնն, Անդրիանուպոլիս հասած է ուր կը յաջորդէ Նէչէթ փաշայի որ հրաման ստացած է անմիջապէս հելլենական սահմանագլուխն երթալ և անդ համախմբեալ օսմ. զօրաց հրամատարութիւն ստանձնել։

Լոնտրայէն կը հեռագրեն թէ Գասպարի երկաթուղեաց ընկերութիւնն անցեալ երկուշաբթի օր չորեքարերութեան հաներ է 3500 բաժնեթուղթ 5 առ 0/0 տոկոսով, մէն մի բաժնեթուղթին 100 անգլ. ոսկւոյ և օրուան գնով 17 ոսկի 10 շիլինի, որոյ 5 ոսկին պիտի վճարուի ստորագրուած ժամանակ, 20 ոսկին բաշխման ժամանակ, 23 ոսկի բաշխումէն մէկ ամիս յետոյ և 47 ոսկի 10 շիլին երկու ամիս յետոյ։

Այս բաժնեթուղթք հատուցանելի են 37 տարուան պայմանաժամով, 1 առ 0/0 գլխաւոր մասով։ Հետեւաբար այս փոխառութեան տարեվճարն է 33,000 ոսկի։ Երկաթուղեաց միջին հասոյթն է 88,230 ոսկի։ Այս փոխառութիւն ընկերութեան միակ պարտքը կը կազմէ։ Ընկերութիւնը Գասպարի երկաթուղին պիտի շահագործէ մինչեւ որ ամբողջովին ստանայ օսմանեան կառավարութեան ըրած փոխառութիւններն։ սակայն կառավարութիւնն իրաւունք ունի 1891 մարտ 13էն սկսեալ իւր ձեռքն անցունել երկաթուղւոյ շահագործումն, եթէ իւր ունեցած բոլոր պարքն հատուցանէ ընկերութեան։ Վերոյիշեալ բաժնեթղթոց գնման համար բաստրագրութիւնք բացուած են Ալլիանս-Պանկ գրասենեակի մէջ։

Նախ Թուրքիա և ապա Եգիպտոս, անգլիացոց արշաւանքէն յետոյ ի Հապէշաստան (1868) ուղած են տանձնել ասիրիկեան եգերաց գերիշխանութիւնը մինչեւ ի Մասսոա։ 1874ին, Խեդիվ իւր իրաւունքներն հաստատուած տեսնելով գաշնագրութեամբ մը որ Թուրքիոյ վճարեալ հարկը կը յաւելուր, Արբէնարուր գնդապետն և ապա Պալ փաշան զրկեց Հապէշաց թագաւորին դէմ որ կ'ուզէր առանձին գաւառ մը կազմել սոյն ծովեզերեայ հողերով որոց աչք ունէր. թէ գնդապետն և թէ փաշան յաղթուելով ետ քաշուեցան. Մասսաւայի մէջ թողով եգիպտական գրաւչան։ Այդ թուականէն ի վեր, քաղաքը կը պահպանուի զօրաց գունդով մը որք մերթ ընդ մերթ կը նորոգուին Գահիրէէն։

Այժմ խռովարարք առժամապէս տիրեցին անոր և հաստատուած են ի Սուաքին զոր իրենց թողած են Անգլիացիք, և ի Մասսաւա՝ զոր թողլ տուած են որ գրաւեն։ Հետեւաբար Հապէշաստանի ճանրան խոպանցոց ձեռքն է։

Մասսաւա կը գտնուի 16,000 մէթր երկայնութիւն և 500 լայնութիւն ունեցող կղզի մը վրայ, Արբէքօի ծովախորշին հիւսիսային բերանը։ Մոպկերբէն վեր բարձրացող խճուղի մը կը միացնէ զայն ցամաքին 3-4 քիլոմէթր հեռաւորութենէ։ Ջուր կը հանին անդ և քանի մը խարխուլ տուներ միայն հաստատուած են։ Հապէշաստանցիք հոն կուգան վաճառել իրենց բերքերը։ Ղրջակայից հողը բարերար է։ Պաման կոչուած ցեղը կ'գրաւի վաճառականութեամբ։ Սակայն թիւ Ցոյներ և Իտալացիներ ալ կը նշմարուին և Ֆրանսական դերհիւպատոս մը կայ։ Նաւահանգիստը լաւ է, սակայն ապրանքները կը փոխադրուին տափակ նաւերու միջոցաւ որք նեղ քարափի մը վրայ կը կը պարպեն զայն։ Կարմիր ծովու նաւահանգստաց եգիպտական կառավարիչը բնակարան մ'ունի Մասսաւայի մէջ, ուսկից երկու ճանապարհներ կ'առաջնորդեն, մին ի Խարտէշ և միւսն ի Քէրէն, և անտի Քասալա և Խարդում։

Ադրիանուպոլսէն կը գրեն առ Լիւբ.

Փիլիպէի դէպքերու միջոցին, քաղաքիս Պուլկար երէցն Արեւելեան Բուլգարիոյ մասն կազմող գիւղերու մէջ կը գտնուէր, ուր գնացած էր, կ'ըսեն, մէկ երկու նորաբաց, ոգոց եկեղեցիներ օծելու։ Այն օրէն ի վեր, չկրնալով սահմանագլուխն անցնիլ, շարմանը մնացած էր, սպասելով հաղորդութեանց վերսկսման, որպէս զի Ադրիանուպոլիս վերադառնայ։ Անցեալ երեքշաբթի յիշեալ երէցը քաղաքս վերադարձաւ. ցնոյ գիտեր թէ որով հրամանաւ թող տուած են իրեն որ Մուսթաֆա-փաշայէն անցնի։ Ադրիանուպոլսոյ իշխանութիւնը նորաբաց լուսան իսնամանուն պէս, կուսակալն ապարանքն հրաւիրեցին զնա. անդ, Գուլկար երէցը ոստիկաններէ շրջապատուելով, ոստիկանական պաշտօնատունը տարուցաւ ուր մնաց 52 ժամ և քանիցս հարցաքննուեցաւ թէ ինչ կերպով անցուցած էր իւր ժամանակն Հարամանրի մէջ։

—Դեկտ. 1էն 12 (Ն. Տ.) 14,000 օսմ. զրոք հանուած են ի Տէտէ-Ագաճ ուսմի ատ զրկուած են։ Հետեւեալ սպասուած զրքերը Տիմէթ օբայի մէջ պիտի հատատուին, ըստ որում այս կողմերը բնաւ տեղ չէ մնացած։

Հռչակաւոր արնգաչար (Ինլուզա) եռստիի փաշա նախընթաց օրն յանկարծամահ եղաւ։

Շաբաթ օրն աւստրիական Մեկոս-ղրեանաւով Սելանիկ ուղեւորեցան Աւստրիայի օսմանեան զօրաց հրամանատար Ֆէրիդ Նէյաթ փաշա և Սելանիկի կայս. բանակաց վարչութեան նախագահ Միրիլիվա Հասան փաշա 700 զրոք։

Պրուսայի ընդհ. պարտուց վարչութեան հասութից տնօրէն Բիֆթար պէյ մայրաքաղաքս եկաւ։

Երեւան Թարիխի մէջ հետեւեալ դէպքը կը կարդանք.

Իւսկիւտարի ոստիկանական պաշտօնեայ մը, Ընդհ. դատախազի օգնականն և ոստիկանական բժիշկը Պուլկուրլուի կողմն գացած էին անդ գտնուած դիակի մը քննութիւնը կատարելու համար։ Ճանապարհի վրայ դարձեալ Իւսկիւտարի ոստիկաններն միոյն կը հանդիպին որ ընկերակցութեամբ երկու ժանդարմայից վիրաւորեալ Արնաուտ մը ձերբակալած կը տանէր։ Ընդհ. դատախազի օգնականը մտանելով կը հարցանէ ոստիկանը կը պատասխանէ թէ Արնաուտը գող մ'է զոր ձերբակալած էին և թէ վրան քանի մը օսմանեան և անգլիական ոսկիներ գտնուած են։ Արնաուտը կը պատասխանէ թէ ինք գող չէ և այդ ստակներն իւր պահանջք էին զրոս գանձելէ յետոյ գանակոծած, վիրաւորած և իւր ստակին մի մասն առած էին։ Ընդհ. դատախազի օգնականը կը հրամայէ խուզարկել ոստիկանին և ժանդարմաներուն վրայ, բայց ոստիկանն կը դիմադրէ խուզարկութեան և ապտանիքներ կ'ընէ։ այս միջոցին ժանդարմաներէն մին գրպանէն կամաց մը քարի մը նետելով մեռաւորներուն մէջն կը նետէ զոր Ընդհ. դատախազի օգնական անմիջապէս կառնու և մէջէն մի քանի ոսկի կը գտնէ։ Ընդհ. դատախազի օգնական այս խնդրոյն կնոջ մամբ բողոքաւոր ծրագիր մը պատրաստելով մատուցած է ձեռնտու իշխանութեան։